Приказ Министра сельского хозяйства Республики Казахстан

г. Нур-Султан от 1 апреля 2019 года № 126

О внесении изменения в приказ Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 9 сентября 2015 года № 15-02/810 «Об утверждении регламента государственной услуги «Выдача заключения (разрешительного документа) на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии»

ПРИКАЗЫВАЮ:

1. Внести в приказ Министра сельского хозяйства Республики Казахстан 9 сентября 2015 года № 15-02/810 «Об утверждении регламента государственной услуги «Выдача заключения (разрешительного документа) на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под № 12176, опубликован 26 октября 2015 года в информационно-правовой системе «Әділет») следующее изменение:

регламент государственной услуги «Выдача заключения (разрешительного документа) на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии», утвержденный указанным приказом, изложить в новой редакции согласно приложению к настоящему приказу.

2. Департаменту ветеринарной, фитосанитарной и пищевой безопасности Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан в установленном законодательством порядке обеспечить:

1) государственную регистрацию настоящего приказа в Министерстве юстиции Республики Казахстан;

2) в течение десяти календарных дней со дня государственной регистрации настоящего приказа направление его на казахском и русском языках в Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Республиканский центр правовой информации» для официального опубликования и включения в Эталонный контрольный банк нормативных правовых актов Республики Казахстан;

3) в течение десяти календарных дней после государственной регистрации настоящего приказа направление его копии на официальное опубликование в периодические печатные издания;

4) размещение настоящего приказа на интернет-ресурсе Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан после его официального опубликования;

5) в течение десяти рабочих дней после государственной регистрации настоящего приказа представление в Департамент юридической службы Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан сведений об исполнении мероприятий, предусмотренных подпунктами 1), 2), 3) и 4) настоящего пункта.

3. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на курирующего вице-министра сельского хозяйства Республики Казахстан.

4. Настоящий приказ вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

Министр сельского хозяйства Республики Казахстан
С. ОМАРОВ

Зарегистрирован в Министерстве юстиции РК 10 апреля 2019 года за № 18489.

Приложение
к приказу Министра сельского хозяйства
Республики Казахстан от 1 апреля 2019 года
№ 126

Утвержден
приказом Министра сельского хозяйства
Республики Казахстан от 9 сентября 2015 года
№ 15-02/810

Регламент государственной услуги «Выдача заключения (разрешительного документа) на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии»

Глава 1. Общие положения

1. Государственная услуга «Выдача заключения (разрешительного документа) на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии» (далее – государственная услуга) оказывается Комитетом государственной инспекции в агропромышленном комплексе Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан (далее – услугодатель) на основании Стандарта государственной услуги «Выдача заключения (разрешительного документа) на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии», утвержденного приказом Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 15 июля 2015 года № 15-02/654 (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за № 12088) (далее – Стандарт).

Прием заявления и выдача результата оказания государственной услуги осуществляются через веб-портал «электронного правительства» www.egov.kz, www.elicense.kz (далее – портал).

2. Форма оказания государственной услуги – электронная (полностью автоматизированная).

3. Результат оказания государственной услуги – заключение (разрешительный документ) уполномоченного органа на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии (далее – заключение) либо мотивированный ответ об отказе по основаниям, предусмотренным в пункте 10 Стандарта.

Форма предоставления результата оказания государственной услуги – электронная.

На портале результат оказания государственной услуги направляется в «личный кабинет» услугополучателя в форме электронного документа, удостоверенного электронной цифровой подписью (далее – ЭЦП) уполномоченного лица услугодателя.

Глава 2. Описание порядка действий структурных подразделений (работников) услугодателя в процессе оказания государственной услуги

4. Основанием для начала процедуры (действия) по оказанию государственной услуги является наличие электронного запроса услугополучателя с приложением документов согласно перечню, предусмотренному пунктом 9 Стандарта.

5. Содержание каждой процедуры (действия), входящей в состав процесса оказания государственной услуги и длительность его выполнения:

1) после поступления запроса услугополучателю направляется уведомление о приеме документов на портале – время исполнения 15 (пятнадцать) минут;

2) руководитель управления ответственного за оказание государственной услуги (далее – Управление) определяет ответственного исполнителя и направляет ему на рассмотрение заявление и документы услугополучателя – время исполнения 20 (двадцать) минут;

3) ответственный исполнитель проверяет полноту документов услугополучателя и сличает сведения, указанные услугополучателем в заявлении и представленных документах с планами проведения регистрационных и производственных испытаний пестицидов (ядохимикатов), готовит проект заключения – время исполнения 1 (один) рабочий день.

В случае установления факта неполноты представленных документов, согласно перечню, предусмотренному пунктом 9 Стандарта, оформляется мотивированный отказ в дальнейшем рассмотрении заявления, подписывается у руководителя услугодателя и направляется услугополучателю – время исполнения 2 (два) рабочих дня.

При подтверждении полноты и соответствия представленных документов, а также отсутствии оснований для отказа в оказании государственной услуги ответственный исполнитель готовит проект заключения и вносит на рассмотрение руководителю Управления – время исполнения 1 (один) рабочий день.

4) руководитель Управления согласовывает результат оказания государственной услуги – время исполнения 30 (тридцать) минут;

5) руководитель услугодателя подписывает результат оказания государственной услуги – время исполнения 1 (один) час.

Результат оказания государственной услуги автоматически отправляется в личный кабинет услугополучателя в форме электронного документа, удостоверенного ЭЦП уполномоченного лица услугодателя.

6. Результаты процедуры (действия) по оказанию государственной услуги, которые служат основанием для начала выполнения следующих процедур (действий):

зарегистрированное заявление с входящим номером;

резолюция руководителя Управления для рассмотрения ответственному исполнителю;

отметка о наличии всех требуемых документов услугополучателя или мотивированный отказ в дальнейшем рассмотрении заявления;

соответствие сведений, указанных услугополучателем в заявлении и документах, планам проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний пестицидов (ядохимикатов);

оформление ответственным исполнителем проекта заключения либо мотивированный ответ об отказе в оказании государственной услуги;

согласование и подписание результата оказания государственной услуги;

выдача результата оказания государственной услуги.

Глава 3. Описание порядка взаимодействия структурных подразделений (работников) услугодателя в процессе оказания государственной услуги

7. Перечень структурных подразделений (работников) услугодателя, которые участвуют в процедуре оказания государственной услуги:

1) сотрудник канцелярии услугодателя;

2) руководитель Управления;

3) ответственный исполнитель;

4) руководитель услугодателя.

8. Описание последовательности процедур (действий) между структурными подразделениями (работниками) услугодателя:

сотрудник канцелярии услугодателя со дня поступления документов проводит регистрацию полученных документов и электронного запроса и направляет руководителю Управления – время исполнения 15 (пятнадцать) минут;

резолюция руководителя Управления для рассмотрения ответственному исполнителю – время исполнения 20 (двадцать) минут;

оформление ответственным исполнителем проекта заключения либо мотивированного ответа об отказе в оказании государственной услуги и передача его на рассмотрение руководителю Управления – время исполнения 1 (один) рабочий день;

согласование результата оказания государственной услуги руководителем Управления – время исполнения 30 (тридцать) минут;

подписание результата оказания государственной услуги руководителем услугодателя – время исполнения 1 (один) час;

выдача заключения либо мотивированный ответ об отказе в оказании государственной услуги услугополучателю.

9. Описание последовательности процедур (действий) между структурными подразделениями (работниками) услугодателя приведены в справочнике последовательности процедур (действий) работников согласно приложению 1 к настоящему регламенту государственной услуги.

Глава 4. Описание порядка взаимодействия с Государственной корпорацией «Правительство для граждан» и (или) иными услугодателями, а также порядка использования информационных систем в процессе оказания государственной услуги

10. При оказании государственной услуги не предусмотрена возможность обращения услугополучателя в Государственную корпорацию «Правительство для граждан».

11. Описание порядка обращения и последовательности процедур (действий) услугодателя и услугополучателя при оказании государственной услуги через портал:

1) описание последовательности процедур (действий) услугополучателя:

услугополучатель осуществляет регистрацию через портал с помощью своего регистрационного свидетельства ЭЦП, которое хранится в интернет-браузере компьютера услугополучателя (осуществляется для незарегистрированных услугополучателей через портал);

процесс 1 – прикрепление в интернет-браузер компьютера услугополучателя регистрационного свидетельства ЭЦП, процесс ввода услугополучателем пароля (процесс авторизации) через портал для получения государственной услуги;

условие 1 – проверка через портал подлинности данных о зарегистрированном услугополучателе через логин (индивидуальный идентификационный номер (далее – ИИН) или бизнес-идентификационный номер (далее – БИН) и пароль;

процесс 2 – формирование сообщения об отказе в авторизации в связи с имеющимися нарушениями в данных услугополучателя;

процесс 3 – выбор услугополучателем государственной услуги, указанной в настоящем регламенте государственной услуги, вывод на экран формы заявления для оказания государственной услуги и заполнение услугополучателем формы (ввод данных) с учетом ее структуры и форматных требований, прикреплением к форме запроса необходимых документов в электронном виде;

процесс 4 – выбор услугополучателем регистрационного свидетельства ЭЦП для удостоверения (подписания) запроса;

процесс 5 – формирование сообщения об отказе в запрашиваемой услуге в связи с не подтверждением подлинности ЭЦП услугополучателя;

процесс 6 – удостоверение (подписание) посредством ЭЦП услугополучателя заполненной формы (введенных данных) заявления на оказание государственной услуги;

процесс 7 – регистрация электронного документа (запроса услугополучателя) в информационной системе (далее – ИС) и обработка запроса в ИС;

условие 2 – проверка услугодателем соответствия предоставляемых услугополучателем документов основаниям для выдачи заключения и формирование результата оказания государственной услуги;

процесс 8 – формирование сообщения об отказе в запрашиваемой услуге в связи с имеющимися нарушениями в данных в ИС;

процесс 9 – получение услугополучателем результата государственной услуги, сформированной ИС. Электронный документ формируется с использованием ЭЦП уполномоченного лица услугодателя.

2) описание последовательности процедур (действий) услугодателя:

процесс 1 – ввод ответственным исполнителем услугодателя логина и пароля (процедура авторизации) в ИС услугодателя для оказания государственной услуги;

условие 1 – проверка в ИС подлинности данных о зарегистрированном ответственным исполнителя услугодателя через логин и пароль;

процесс 2 – формирование ИС услугодателя сообщения об отказе в авторизации в связи с имеющимися нарушениями в данных ответственного исполнителя услугодателя;

процесс 3 – выбор ответственным исполнителем услугодателя услуги, указанной в настоящем регламенте государственной услуги, вывод на экран формы запроса для оказания государственной услуги;

процесс 4 – регистрация запроса в ИС и обработка услуги в ИС;

процесс 5 – проверка ответственным исполнителем услугодателя соответствия представленных услугополучателем документов и формирование результата оказания государственной услуги;

процесс 6 – направление ответственным исполнителем услугодателя результата оказания государственной услуги на согласование руководителю Управления;

процесс 7 – направление ответственным исполнителем услугодателя результата оказания государственной услуги на подписание руководителю услугодателя;

процесс 8 – подписание результата оказания государственной услуги руководителем услугодателя;

процесс 9 – получение услугополучателем результата оказания государственной услуги, сформированной ИС.

Диаграмма функционального взаимодействия информационных систем, задействованных в оказании государственной услуги через услугополучателя, и диаграмма функционального взаимодействия информационных систем, задействованных в оказании государственной услуги через услугодателя, приведены в приложениях 2 и 3 к настоящему регламенту государственной услуги.

Приложение 1
к регламенту государственной услуги «Выдача заключения (разрешительного документа) на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии»

Справочник последовательности процедур (действий) работников

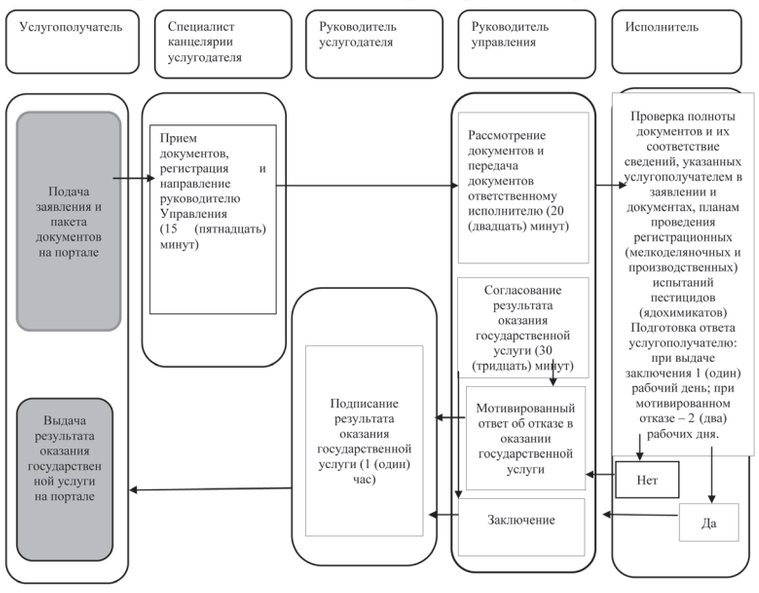

Приложение 2
к регламенту государственной услуги «Выдача заключения (разрешительного документа) на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии»

Диаграмма функционального взаимодействия информационных систем, задействованных в оказании государственной услуги через услугополучателя

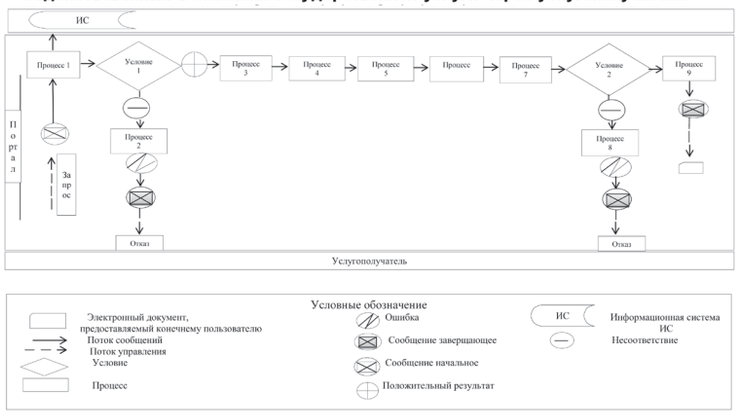

Приложение 3
к регламенту государственной услуги «Выдача заключения (разрешительного документа) на ввоз образцов незарегистрированных средств защиты растений (пестицидов) для проведения регистрационных (мелкоделяночных и производственных) испытаний и (или) научных исследований в соответствии с решениями Коллегии Евразийской экономической комиссии»

Диаграмма функционального взаимодействия информационных систем, задействованных в оказании государственной услуги через услугодателя

Приказ Министра сельского хозяйства Республики Казахстан

г. Нур-Султан от 18 апреля 2019 года № 158

О некоторых вопросах осуществления государственного контроля и надзора на приграничной территории Республики Казахстан с Кыргызской Республикой и Российской Федерацией

В соответствии с подпунктами 126-1) и 126-2) пункта 16 Положения о Министерстве сельского хозяйства Республики Казахстан, утвержденного постановлением Правительства Республики Казахстан от 6 апреля 2005 года № 310 «Некоторые вопросы Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан»
ПРИКАЗЫВАЮ:

1. Утвердить:

1) перечень пунктов контроля на приграничной территории Республики Казахстан с Кыргызской Республикой и Российской Федерацией, на которых осуществляется государственный контроль и надзор за продукцией агропромышленного комплекса в пределах автомобильного сообщения согласно приложению 1 к настоящему приказу;

2) правила осуществления государственного контроля и надзора за продукцией агропромышленного комплекса в пунктах контроля на приграничной территории Республики Казахстан с Кыргызской Республикой и Российской Федерацией в пределах автомобильного сообщения согласно приложению 2 к настоящему приказу.

2. Департаменту ветеринарной, фитосанитарной и пищевой безопасности Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан в установленном законодательством порядке обеспечить:

1) государственную регистрацию настоящего приказа в Министерстве юстиции Республики Казахстан;

2) в течение 10 (десяти) календарных дней со дня государственной регистрации настоящего приказа направление его на казахском и русском языках в Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Институт законодательства и правовой информации Республики Казахстан» Министерства юстиции Республики Казахстан для официального опубликования и включения в Эталонный контрольный банк нормативных правовых актов Республики Казахстан;

3) в течение 10 (десяти) календарных дней после государственной регистрации настоящего приказа направление его копии на официальное опубликование в периодические печатные издания;

4) размещение настоящего приказа на интернет-ресурсе Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан;

5) в течение 10 (десяти) рабочих дней после государственной регистрации настоящего приказа представление в Департамент юридической службы Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан сведений об исполнении мероприятий, предусмотренных подпунктами 1), 2), 3) и 4) настоящего пункта.

3. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на курирующего вице-министра сельского хозяйства Республики Казахстан.

4. Настоящий приказ вводится в действие по истечении 10 (десяти) календарных дней после дня его первого официального опубликования.

Министр сельского хозяйства Республики Казахстан
С. ОМАРОВ

«СОГЛАСОВАН»
Министерство индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан

«СОГЛАСОВАН»
Комитет национальной безопасности Республики Казахстан

«СОГЛАСОВАН»
Министерство финансов Республики Казахстан

«СОГЛАСОВАН»
Министерство национальной экономики Республики Казахстан

«СОГЛАСОВАН»
Министерство внутренних дел Республики Казахстан

Зарегистрирован в Министерстве юстиции РК 19 апреля 2019 года за № 18552.

Приложение 1
к приказу Министра сельского хозяйства
Республики Казахстан
от 18 апреля 2019 года
№ 158

Перечень пунктов контроля на приграничной территории Республики Казахстан с Кыргызской Республикой и Российской Федерацией, на которых осуществляется государственный контроль и надзор за продукцией агропромышленного комплекса в пределах автомобильного сообщения

№	Наименование области	Наименование района	Наименование пунктов	Количество пунктов контроля
1	2	3	4	5
с Российской Федерацией				
1.	Атырауская	Курмангазинский	Курмангазы	2
2.	Актюбинская	Мартукский	Жайсан	2
3.		Каргалинский	Алимбет	2
4.	Восточно-Казахстанская	Бородулихинский	Жезкент	2
5.			Аул	2
6.			Байтанат	2
7.		Шемонаихинский	Убе	2
8.	Западно-Казахстанская	Бурлинский	Аксай	2
9.		Зеленовский	Сырым	2
10.		Таскалинский	Таскала	2
11.		Зеленовский	Шаган	2
12.		Жанибекский	Жанибек	2
13.		Бокейординский	Орда	2
14.	Костанайская	Узункольский	Убаган	2
15.			Акбалшык	2
16.		Тарановский	Аят	2
17.		Карабалыкский	Кайрак	2
18.		Житикаринский	Кондыбай	2
19.			Желкуар	2
20.	Северо-Казахстанская	Мамлютский	Жана Жол	2
21.		М. Жумабаева	Каракога	2
22.		Уалихановский	Бидайик	2
23.		Кызылжарский	Кызыл Жар	2
24.	Павлодарская	Иртышский	Амангельды	2
25.		Успенский	Косак	2
26.	Павлодарская	Успенский	Найза	2
27.		Щербактинский	Шарбакты	2
28.		Железинский	Урлю-тобе	2
с Кыргызской Республикой				
29.	Жамбылская	Жамбылский	Айша Биби	2
30.		Меркенский	Сыпатай Батыр	2
31.		Кордайский	Карасу	2
32.		Кордайский	Кордай	2

Приложение 2
к приказу Министра сельского хозяйства
Республики Казахстан
от 18 апреля 2019 года
№ 158

Правила осуществления государственного контроля и надзора за продукцией агропромышленного комплекса в пунктах контроля на приграничной территории Республики Казахстан с Кыргызской Республикой и Российской Федерацией в пределах автомобильного сообщения

Глава 1. Общие положения

1. Настоящие Правила осуществления государственного контроля и надзора за продукцией агропромышленного комплекса в пунктах контроля на приграничной территории Республики Казахстан с Кыргызской Республикой и Российской Федерацией в пределах автомобильного сообщения (далее – Правила) регламентирует основные вопросы по организации и осуществлению государственного контроля и надзора за продукцией агропромышленного комплекса в пунктах контроля на приграничной территории Государственной границы Республики Казахстан с Кыргызской Республикой и Российской Федерацией в пределах автомобильного сообщения.

2. В Правилах используются следующие основные понятия:

1) ведомства уполномоченного органа в области развития агропромышленного комплекса (далее – ведомства) – комитеты уполномоченного органа в области развития агропромышленного комплекса, осуществляющие государственный контроль и надзор за продукцией агропромышленного комплекса;

2) продукция агропромышленного комплекса (далее – продукция) – подкарантинная продукция, подкарантинные объекты и подконтрольные государственному ветеринарно-санитарному контролю и надзору перемещаемые (перевозимые) объекты;

3) пункты контроля – пункты для осуществления государственного контроля и надзора за продукцией агропромышленного комплекса на приграничной территории Государственной границы Республики Казахстан с Кыргызской Республикой и Российской Федерацией в пределах автомобильного сообщения, оснащенные необходимым оборудованием и приборами;

4) территориальные подразделения ведомств – территориальные подразделения ведомств, расположенные в соответствующих административно-территориальных единицах (область, район, город областного, городов республиканского значения, столица).

5) государственный контроль и надзор за продукцией (далее – государственный контроль и надзор) – государственный карантинный фитосанитарный и ветеринарно-санитарный контроль и надзор при ввозе, вывозе и перемещении продукции, осуществляемый должностными лицами территориальных подразделений ведомств, закрепленных за пунктами контроля.

3. Должностные лица Министерства внутренних дел Республики Казахстан, Пограничной службы Комитета национальной безопасности Республики Казахстан, Комитета государственных доходов Министерства финансов Республики Казахстан, Комитета транспорта Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан в пределах компетенции оказывают содействие должностным лицам территориальных подразделений ведомств в решении возложенных на них задач при осуществлении государственного контроля и надзора.

4. Государственные органы, указанные в пункте 3 настоящих Правил, имеющие право административного задержания транспортных средств по согласованию с ведомствами закрепляют должностных лиц за соответствующими пунктами контроля в рамках проведения совместных профилактических мероприятий, реализуемых согласно совместному Плану с соответствующим государственным органом (далее – Закрепленные должностные лица).

5. Должностные лица Пограничной службы Комитета национальной безопасности Республики Казахстан информируют имеющимися средствами связи должностных лиц территориальных подразделений ведомств в пункте контроля о прибытии в пункт пропуска через Государственную границу Республики Казахстан физических и юридических лиц и транспортных средств с продукцией.

Глава 2. Порядок осуществления государственного контроля и надзора в пунктах контроля

6. Должностное лицо территориального подразделения соответствующего ведомства после получения информации, указанной в пункте 5 настоящих Правил, незамедлительно информирует Закрепленное должностное лицо с указанием вида и номера транспортного средства для последующей остановки указанного транспортного средства в пункте контроля с целью проведения государственного контроля и надзора должностными лицами территориальных подразделений ведомств.

Остановка транспортного средства Закрепленным должностным лицом осуществляется в присутствии должностного лица соответствующего территориального подразделения ведомства.

7. Государственный контроль и надзор, осуществляемый должностными лицами территориальных подразделений ведомств, состоит из следующих видов контроля:

1) документарный контроль;

2) физический контроль;

3) лабораторный контроль по основаниям, указанным в пункте 14 настоящих Правил.

8. По результатам государственного контроля и надзора принимаются следующие решения:

1) о пропуске продукции;

2) о приостановлении движения продукции;

3) о возврате или уничтожении продукции.

9. Основанием для начала осуществления процедуры государственного контроля и надзора является получение от представителя транспортной компании или представителя, являющегося на период транспортировки продукции законным представителем грузополучателя, следующих документов:

1) сопроводительных документов (или иного документа, подтверждающего безопасность продукции);

2) транспортных (перевозочных) документов (товаротранспортная накладная) (за исключением ввоза продукции физическими лицами для личного пользования);

3) сведения о проведении необходимых лабораторных исследований, в случаях установленных законодательством Республики Казахстан и правом Евразийского экономического союза.

10. Документарный контроль в пункте контроля заключается в проверке:

1) наличия и соответствия содержания сопроводительных документов (или иного документа, подтверждающего безопасность продукции) на продукцию;

2) отсутствия противоречий сведений в представленных сопроводительных документах (или иных документах, подтверждающих безопасность продукции), транспортных (перевозочных) документах;

3) наличия запрета или ограничений уполномоченных органов Евразийского экономического союза и Республики Казахстан на ввоз, вывоз, перемещение продукции;

4) наличия предприятия-производителя продукции в Реестре организаций и лиц, осуществляющих производство, переработку и (или) хранение продукции, в случаях, установленных законодательством Республики Казахстан и правом Евразийского экономического союза.

11. Результатом документарного контроля является:

1) установление соответствия либо несоответствия представленных документов установленным требованиям;

2) установление наличия либо отсутствия документов либо факта запрета или ограничений уполномоченных органов Евразийского экономического союза и Республики Казахстан на ввоз, вывоз, перемещение продукции.

12. Физический контроль в пункте контроля включает в себя:

1) осмотр и (или) досмотр продукции, при этом продукция сверяется с данными, указанными в сопроводительных документах (или иных документах, подтверждающих безопасность продукции), транспортных (перевозочных) документах;

2) осмотр и контроль соответствия транспортного средства установленным требованиям, необходимым для перевозки продукции;

3) контроль соответствия упаковки и маркировки установленным требованиям.

13. Досмотр и (или) осмотр продукции осуществляется в присутствии представителя транспортной компании или представителя, являющегося на период транспортировки продукции законным представителем грузополучателя.

14. Лабораторный контроль осуществляется путем отбора проб и направления для проведения лабораторных исследований, в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан и правом Евразийского экономического союза, в случаях:

1) обнаружения организмов, сходных по морфологическим признакам с карантинными объектами, симптомов болезней растений;

2) обнаружения признаков повреждения подкарантинной продукции карантинными объектами;

3) изменения клинического состояния животного с последующей его изоляцией;

4) падежа животного (отбор патологического материала с целью установления диагноза);

5) наличия признаков дефростации, порчи, нарушения целостности упаковки, маркировки, наличия постороннего запаха, подтеков продукции.

15. Принятие решения осуществляется должностными лицами территориальных подразделений ведомств по результатам документарного контроля, осмотра и (или) досмотра продукции, осмотра и контроля соответствия транспортного средства установленным требованиям.

16. Государственный контроль и надзор завершается путем проставления должностными лицами территориальных подразделений ведомств на транспортном (перевозочном) документе или сопроводительных документах (или иных документах, подтверждающих безопасность продукции) отметки о принятом решении в соответствии с пунктом 8 настоящих Правил, которая заверяется подписью и оттиском личной номерной печати с указанием даты и персональных данных должностного лица территориального подразделения соответствующего ведомства.

17. В случае выявления нарушений требований законодательства Республики Казахстан и права Евразийского экономического союза, предъявляемых к продукции, должностное лицо территориального подразделения соответствующего ведомства составляет акт по форме в соответствии с требованиями законодательства Республики Казахстан.

18. В случае если по результатам государственного контроля и надзора выявлены нарушения и установлено несоответствие продукции требованиям законодательства Республики Казахстан и права Евразийского экономического союза, такая продукция подлежит задержанию. В отношении нее принимается решение об уничтожении или возврате.

19. Решение о возврате или уничтожении продукции принимается должностным лицом территориального подразделения ведомства при выявлении следующих нарушений:

1) отсутствие предприятия-производителя продукции в Реестре организаций и лиц, осуществляющих производство, переработку и (или) хранение продукции, в случаях, когда предприятие-производитель продукции должен быть в данном Реестре в соответствии с законодательством Республики Казахстан и правом Евразийского экономического союза;

2) поступление продукции, в отношении которой введены временные меры, в том числе запрет или ограничения на ввоз, транзит такой продукции;

3) выявление несоответствия продукции требованиям;

4) выявление несоответствия продукции требованиям по результатам лабораторных исследований;

5) нарушение условий хранения и перевозки продукции.

20. Должностное лицо территориального подразделения ведомства, принявшее решение в соответствии с пунктом 8 настоящих Правил, в течение 2 часов доводит информацию уполномоченному лицу соответствующего территориального подразделения ведомства и ответственному должностному лицу ведомства с указанием владельца продукции, места назначения (доставки) продукции, страны-экспортера, номера сопроводительного документа (или иного документа, подтверждающего безопасность продукции), вида транспортного средства и его регистрационного номера и в случае принятия решений в соответствии с подпунктами 2) и 3) пункта 8 настоящих Правил указывает причины, на основе которых принято такое решение.

21. Возврат продукции осуществляется путем оформления должностными лицами территориального подразделения ведомства акта возврата по форме, установленной законодательством Республики Казахстан.

Уничтожение продукции осуществляется в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

22. Решение о возврате или разрешении ввоза принимается должностным лицом территориального подразделения ведомства в срок не более 72 часов, который может быть продлен на срок, необходимый для проведения и получения результатов лабораторных исследований.

Лабораторные исследования в области карантина растений проводятся в сроки, установленные Порядком лабораторного обеспечения карантинных фитосанитарных мер, утвержденным Решением Коллегии Евразийской экономической комиссии от 10 мая 2016 года № 41.

Лабораторные исследования в области ветеринарии проводятся в сроки, установленные в международных и национальных стандартах, а также стандартах, предписаниях и рекомендациях, разработанных под эгидой Международного эпизоотического бюро в зависимости от вида продукции, метода ее исследования и исследуемого показателя безопасности, согласно Правилам организации проведения лабораторных исследований (испытаний) при осуществлении ветеринарного контроля (надзора), утвержденным Решением Совета Евразийской экономической комиссии от 10 ноября 2017 года № 80.

23. При осуществлении государственного контроля и надзора должностные лица территориальных подразделений ведомств, вводят в соответствующую информационную систему сведения и данные о продукции, принятом решении, результатах государственного контроля и надзора, владельце продукции, месте назначения (доставки) продукции с уведомлением территориального подразделения соответствующего ведомства в месте назначения (доставки) продукции, стране-экспортере, номере сопроводительного документа (или ином документе, подтверждающем безопасность продукции), виде транспортного средства и его регистрационном номере, в случае принятия решений в соответствии с подпунктами 2) и 3) пункта 8 настоящих Правил указывает причины, на основе которых принято такое решение.

Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан

г. Астана от 20 сентября 2018 года № 469

О внесении изменения и дополнений в приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 3 апреля 2013 года № 115 «Об утверждении типовых учебных программ по общеобразовательным предметам, курсам по выбору и факультативам для общеобразовательных организаций»

Продолжение. Начало в № 197, 204, 234 за 2018 г.; № 25, 35, 42, 43, 45, 47, 48, 50, 53, 57, 59, 62, 64, 67, 69, 74, 77, 79, 82

Приложение 72
к приказу Министра образовании
и науки Республики Казахстан
от 20 сентября 2018 года № 469

Приложение 512
к приказу Министра образования
и науки Республики Казахстан
от 3 апреля 2013 года №115

Типовая учебная программа по учебному предмету
«Казахский язык» для обучающихся с легкой умственной отсталостью
5–10 классов по обновленному содержанию (с казахским языком обучения)

Глава 1. Общие положения

1. Типовая учебная программа по учебному предмету «Казахский язык» для обучающихся с легкой умственной отсталостью 5–10 классов по обновленному содержанию (далее – Программа) разработана в соответствии с подпунктом 6) статьи 5 Закона Республики Казахстан от 27 июля 2007 года «Об образовании».

2. Цель учебного предмета – расширение речевой базы обучающихся, восполнение пробелов речевого развития; практическое овладение грамматическим и орфографическим материалом; формирование речи как средства общения, как способа коррекции познавательной деятельности и облегчения их адаптации после окончания школы.

3. Основные задачи:

1) дать обучающимся законченный круг знаний по грамматике;

2) способствовать компенсации недостатков познавательной деятельности обучающихся, формировать у них положительные эмоционально-волевые и личностные качества;

3) развивать речь обучающихся.

4) обогащать словарный запас и расширять круг используемых грамматических средств;

5) отвечать на вопросы, вести диалог:

6) выработать у них орфографические умения и навыки;

7) научить пользоваться связной устной и письменной речью;

8) научить школьников правильно и осмысленно читать доступный их пониманию текст;

9) выработать прочные навыки грамотного письма на основе усвоения звукового состава языка, элементарных сведений по грамматике и правописанию;

10) учить последовательно и правильно излагать свои мысли в устной и письменной форме;

11) развивать интерес к учебным занятиям, умение взаимодействовать с другими детьми и взрослыми.

Глава 2. Педагогические подходы к организации учебного процесса

4. Педагогические подходы к организации учебного процесса основаны на принципах специальной педагогики, реализация которых направлена на удовлетворение особых образовательных потребностей обучающихся с легкой умственной отсталостью:

1) принцип адаптивности системы образования к уровню и особенностям развития и подготовки обучающихся с легкой умственной отсталостью;

2) коррекционно-развивающая направленность обучения школьников с легкой умственной отсталостью обеспечивается специальными методами и приемами учебной деятельности с учетом их особых образовательных потребностей и возможностей;

3) социально-адаптирующая направленность обучения предполагает преодоление или уменьшение социальной дезадаптации личности. Предусматривается специальная работа по освоению обучающимися необходимых для участия в социальной жизни норм поведения, жизненных навыков;

4) деятельностный подход в образовании основывается на теоретических положениях психологической науки, раскрывающих основные закономерности и структуру образования с учетом специфики развития личности обучающегося с умственной отсталостью. И строится на признании того, что развитие личности обучающихся с легкой умственной отсталостью определяется характером организации доступной им деятельности (предметно-практической и учебной);

5) практическая направленность обучения предполагает установление тесных связей между изучаемым материалом и практической деятельностью обучающихся, формирование знаний и умений, имеющих первостепенное значение для решения практико-ориентированных задач;

6) дифференцированный и индивидуальный подход к обучающимся с легкой умственной отсталостью предполагает учет их особых образовательных потребностей, которые проявляются в неоднородности возможностей освоения содержания Программы, наличием у них вариативных типологических особенностей, которые проявляются при усвоении учебного материала и влияют на качество получаемых знаний, умений и навыков. Образовательный процесс для обучающихся с интеллектуальной недостаточностью осуществляется на основе 4 типологических групп (по В. В. Воронковой): для каждой типологической группы обучающихся педагог подбирает соответствующее их возможностям содержание учебного материала, с учетом доступной сложности и объема; варьируются темп учебной работы, степень самостоятельности обучающихся, методы и приемы обучения. Деление обучающихся на группы условно и подвижно. Дифференцированный подход дополняется индивидуализацией обучения;

7) необходимость специального педагогического руководства учебной и практической деятельностью обусловлена низкой познавательной активностью и слабостью аналитической и обобщающей функций мышления умственно отсталых обучающихся. Учитель организует и направляет учебно-познавательную деятельность обучающихся в соответствии с их индивидуальными образовательными возможностями.

5. Нормы оценки результатов усвоения учебного материала обучающихся с легкой умственной отсталостью основаны на целеполагании, и направлены на осуществление единых подходов при организации проверки и оценки учебных достижений обучающихся.

6. Оценивание достижений обучающихся с легкой умственной отсталостью осуществляется только средствами внутренней оценки. Результаты освоения Программы оцениваются в ходе образовательного процесса непосредственно учителем на занятиях. Педагог систематически осуществляет контролирующие оценочные действия.

7. Оценка результативности обучения обучающихся с легкой умственной отсталостью реализуется в виде текущего (поурочного) и итогового контроля.

8. Текущий контроль производится с помощью наблюдения за деятельностью обучающихся на уроке, анализа практических и самостоятельных работ, коллективных видов деятельности. Поурочный контроль проводится с целью корректировки содержания и методов обучения, используемых педагогом для обеспечения качества учебного процесса. Такой контроль носит также стимулирующий и воспитательный характер в отношении обучающихся.

9. Периодический контроль проводится после изучения программной темы, раздела. Его результаты отражаются в картах достижений обучающихся по темам курса. Результаты изучения учебного материала в рамках определенной темы, у обучающихся разных типологических групп будут неодинаковы. Обучающиеся 1 типологической группы (по В. В. Воронковой) демонстрируют овладение учебным материалом на уровне применения знаний. Обучающиеся 2 типологической группы – проявят понимание основного содержания темы. Обучающиеся 3 типологической группы усвоят материал на уровне узнавания, и будут нуждаться в помощи учителя при актуализации своих знаний. Обучающиеся 4 типологической группы обучаются по индивидуальной программе в рамках которой осуществляется оценка их достижений.

10. Итоговый контроль проводится в конце полугодия, года. Педагогом обязательно проводится мониторинг развития и успешности каждого обучающегося класса. Результаты мониторинга фиксируется в сводных картах достижений обучающихся.

11. Информация, получаемая педагогом с помощью процедур оценивания, позволяет вовремя и адекватно реагировать на трудности, возникающие в процессе овладения навыками и умениями. Педагог обоснованно определяет содержание и способы индивидуальной помощи обучающимся.

12. Упражнения в связной письменной речи и делового письма даются в процессе изучения всего программного материала по учебному предмету.

13. Обучение носит коррекционную и практическую направленность, что определяется содержанием и структурой учебного предмета. Коррекционная направленность программного материала в первую очередь проявляется в области речевого развития детей.

14. Реализуя право каждого умственно отсталого обучающегося развиваться и усваивать учебный материал в индивидуальном темпе и объеме учитель самостоятельно определяет количество времени, необходимое для изучения каждой темы, раздела.

15. Для организации учебно-воспитательного процесса урок обеспечивается соответствующим наглядным и дидактическим материалом.

16. Мебель в классе легко передвигается для проведения различных форм (индивидуальная, парная, групповая) и видов работы. Необходимо предусмотреть место для книжных полок, стендов для выставки работ обучающихся и наглядных пособий.

Глава 3. Организация содержания учебного предмета «Казахский язык»

17. «Қазақ тілі» пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

18. «Қазақ тілі» оқу пәнінің мазмұны:

1) бағдарлама концентрлік жүйе бойынша құрастырылған, яғни өткен тақырыптар қайталанып, тереңдетіліп кеңейтіліп білім алушылардың білімі жүйеленіп отырады;

2) білім алушылардың өзіне тән қабілеттері мен мүмкіндіктеріне қарай мұғалімдер оқу материалдарын білім алушының қабылдау деңгейіне байланысты жеңілдетіп беруге мұқтаж болады;

3) сыныптағы білім алушылардың мүмкіндіктері мен ерекше оқыту қажеттілігіне байланысты тақырыпты меңгеруге қажет сағат санын мұғалім өзі анықтап, жоспарлайды.

19. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім «Тыңдалым және айтылым»;

2) 2-бөлім «Оқылым»;

3) 3-бөлім «Жазылым»;

4) 4-бөлім «Тілдік нормаларды қолдану».

20. «Тыңдалым және айтылым» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) дыбыс және әріп;

2) буын;

3) сөз;

4) сөз құрамы;

5) сөз таптары;

6) сөйлем;

7) байланыстырып сөйлеу;

8) қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру.

21. «Оқылым» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ақпаратты түсіну;

2) мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу;

3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;

4) оқылым стратегияларын қолдану;

5) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

22. «Жазылым» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жазу дағдыларын қалыптастыру;

2) әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну;

3) іскерлік хат жазу.

23. «Тілдік нормаларды қолдану» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) орфографиялық нормаларды сақтау;

2) орфоэпиялық нормаларды сақтау;

3) пунктуациялық нормаларды сақтау.

24. 5-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауыссыз және дауысты; жуан, жіңішке дауысты дыбыстар; қатаң, ұяң, үнді дауыссыздар; «и» дыбысы; и, й әріптерінің емлесі;

буын: буынның түрлері; ашық және бітеу буынның анықтамасы;

сөз: сөз туралы түсінік; сөздің лексикалық мағынасы; мәндес сөздер мағынасы; бір-біріне қарама-қайшы сөздер; көп мағыналы сөздер туралы түсінік;

сөз құрамы: түбір және қосымша, олардың айырмашылығы; қосымшаның жұрнақ, жалғау болып екіге бөлінуі, өзіндік белгілері; түбір сөзбен туынды сөздер;

сөз таптары: сөз таптары туралы жалпы түсінік, зат есім, оның мағынасы; жалқы есім және жалпы есім; зат есімнің жекеше, көпше түрлері, олардың анықтамасы. көптік жалғаулары; зат есімнің септелуі туралы жалпы түсінік; септік жалғауларының сұрақтарын қою арқылы зат есімді өзгерту;

етістік, анықтамасы, сұрақтары; дара (негізгі) және күрделі етістіктерді ажырату.

сөйлем: сөйлем мүшелері: тұрлаулы және тұрлаусыз мүшелері, олардың байланысы; жалаң және жайылма сөйлем, анықтамасы; жалаң мен жайылма сөйлемді ажырата білу;

байланыстырып сөйлеу: әр түрлі мәтін түрлерін аңғарту: әңгімелеу, сипаттау, талқылау; сұрақ бойынша сөйлем немесе әңгіме құрастыру; әртүрлі тақырып бойынша тірек сөздер пайдалана отырып әңгіме құру;

қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау; үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; белгілі тақырып бойынша жүппен жұмыс тәсілі арқылы бір-біріне сұрақ қойып, жауап беру; мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу (хабарлама, жарнама, хат); мәтінді түсініп, дұрыс оқу; іштей оқу; мұғалімнің көмегімен балалар энциклопедиясынан қажетті ақпаратты ала білу;

3) жазылым: оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу; мұғалім ұсынған жоспар бойынша мазмұндама жазу; сурет бойынша әңгіме құрастыру, жазу; 40-45 сөзден тұратын диктант жаза білу; туыстарына, достарына хат жазу, конвертке мекен-жайын дұрыс жазу;

4) тілдік нормаларды қолдану: тақырып бойынша бас әріппен жазылатын атауларды орфографиялық нормаға сай жазу; екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану; сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін (нүкте, сұрақ, леп белгісі) қолдану.

25. 6-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауыссыз және дауысты; жуан, жіңішке дауысты дыбыстар; қатаң, ұяң, үнді дауыссыздар; «э» дыбысы. э-е дыбыстарын салыстыру. Дыбысталу ерекшеліктері; «в» дыбысы, в-б дыбыстарын салыстыру; «ө» дыбысына қатысты сөздердің емлесін меңгеру; ф-п дыбыстарын салыстыру, дыбысталу ерекшеліктері; х, h дыбыстары, дыбысталу ерекшеліктері, «х, Һ» дыбыстарын өзара және қ дыбысымен салыстыру; «ц» дыбысы. ц-с дыбыстарын салыстыру; «ч, щ» дыбыстары, олардың дыбысталу ерекшеліктері;

буын: дыбыс үндестігі туралы түсінік, дыбыстардың бір-біріне әсер етіп өзгеруі; буын үндестігі туралы түсінік, сөздің түбіріндегі дауысты дыбыс қосымшалардың жуан немесе жіңішке болуына ықпал ететінін түсіну;

сөз: дара, күрделі сөз туралы түсінік; біріккен сөз анықтамасы, жиі кездесетін түрлері; кісі аттарын білдіретін біріккен сөздер және олардың емлесі; жер-су және үй жануарларының атын білдіретін біріккен сөздер, олардың емлесі;

сөз құрамы: түбірлес сөздер туралы түсінік, анықтамасы; бір түбірден тараған сөздер; қосымшалардың емлесі; қосымша жалғанғанда түбір сөздің өзгермеуі, қосымшалардың сөздегі соңғы буынмен үндесіп жалғасуы;

сөз таптары: зат есім, негізгі зат есім, оның анықтамасы; туынды зат есім, оның анықтамасы; туынды зат есім жасайтын жұрнақтар; септік жалғаулардың емлесі, жалғауларды тәжірибе жүзінде (үлгі, сұрақ бойынша) меңгеру;

сын есім: сын есімнің мағынасы, сұрақтары; жай шырайдың анықтамасы; салыстырмалы шырайдың анықтамасы; негізгі және туынды сын есім;

сөйлем: тұрлаусыз мүшелер, анықтауыш, пысықтауыш, толықтауыш; сөйлемдегі сөздердің байланысы; сөйлемнің дара және күрделі мүшелері, сөйлемдерді сөйлем мүшелеріне талдау;

байланыстырып сөйлеу: ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру; басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау; сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау;

қазақ тілінің этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну; мәтіннің мазмұны бойынша өз бетімен қарапайым және нақты сұрақ қою, сұраққа жауап беру; хабарландыру, хат, жеделхат, жарнама нұсқаулықтың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; дауыстап, түсініп оқу; іштей оқу; мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу;

3) жазылым: «э, ф, ч, щ» дыбыстарына қатысты сөздердің жазылуын меңгеру; оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу; 40-45 сөзден тұратын диктант жаза білу; іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазу, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру;

4) тілдік нормаларды қолдану: түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере

білу; екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану; сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сөйкес тыныс белгілерін қолдану.

26. 7-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауысты және дауыссыз дыбыстар түрлерін ажырату, дыбыстық талдау жасау;

буын: буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу); сөздерді буынға бөлу;

сөз: түбір сөз,туынды сөз. туынды сөз жасайтын жұрнақтар; түбір сөз бен туынды сөзді салыстыру, олардың айырмашылығын білу; туынды, түбірлес сөздерді еске түсіріп, оларды талдай білу;

сөз құрамы: сөз құрамына талдау жүргізу; қосымша түрлерін білу, ажырату, дұрыс қолдануға жаттықтыру; жұрнақ және оның түрлерін ажырату; жалғау және оның түрлерін ажырату;

сөз таптары: сан есім. сан есімнің анықтамасы; есептік және реттік сан есімдерді ажырату. сұрақ қою (неше? нешінші?); етістік, етістіктің анықтамасы; зат есімнің орнына қажет есімдікті қойып, айта білу;

сөйлем: жай сөйлем, жайылма сөйлем; сөйлемнің түрлаулы, түрлаусыз мүшелері; бірыңғай мүшелерінің интонациясы, тыныс белгілері; бірыңғай мүшелермен сөйлем құрау, талдау; жай сөйлем мен құрмалас сөйлем; оларды өзара салыстыру, ерекшеліктерін байқату, меңгерту; үлгі және сызба бойынша сөйлем құрату; қаратпа және қыстырма сөз, олардың тыныс белгілері;

байланыстырып сөйлеу: саяхат кезінде көргендері туралы әңгіме құрау; оқыған шығармалар бойынша пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білу; диалогтық сөйлеу тілін дамыту;

қазақ тілінің этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау; мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру; қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;

3) жазылым: сын есімді қолданып заттарға сипаттама жаза білу; мазмұндама жазу барысында пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білу; оқыған шығармалар, сурет бойынша шығарма жазу; саяхат кезінде көргендері, алған әсерлері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу; 50-55 сөзден тұратын диктант жаза білу; іс-қағаздарды: қабырға газетіне мақала жазу (мазмұндық таңдау, өндірістік практика, мектепте жүргізілген қоғамдық жұмыстар тақырыбында), қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету; қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету;

4) тілдік нормаларды қолдану: қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу; екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану; төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

27. 8-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден оларды ажырату; дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу; сөздерге дыбыстық талдау жасай білу;

буын: буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу); сөздерді буынға бөлу; тасымалдау ережесін білу; тасымалданбайтын сөздерге мысал келтіру;

сөз: қысқарған сөздер туралы жалпы түсініктер; сөз құрамының бөліктерін білу; шартты белгілерін қолданып, сөз құрамын талдау; біріккен сөздердің анықтамасы, жасалу жолын білу, мысал келтіру; қос сөздердің анықтамасы, түрлерін ажырата білу; қысқарған сөз анықтамасын, емлесін білу, мысалдар келтіру;

сөз құрамы: түбірлес сөздер: әртүрлі сөз таптарына жататын түбірлес сөздер, оларды құрамы бойынша талдау; түбірдің соңғы дыбысы қатаң, ұяң немесе үнді болғанына қарай, оған жалғанатын қосымшаның бірінші дыбысының өзгеру;

сөз таптары: сан есімнің анықтамасын еске түсіру, мысал келтіру; есептік және реттік сан есімді ажырата білу; сын есімнің шырайларын білу, ажырату; жай (әдемі), салыстырмалы шырай (әдемірек); күшейтпелі шырай, оның емлесі; сілтеу,сұрау, өздік есімдіктер; болымды және болымсыз етістік; болымсыз етістіктің жасалуы; етістіктің шақтары (өткен, осы, келер), сұрақтарын білу, ажырату; етістіктің жекеше және көпше түрде жіктелу үлгісі;

сөйлем: құрмалас сөйлемдер құрамындағы жай сөйлемдердің байланысу тәсілдерін байқату; салалас құрмалас сөйлемдер туралы түсінік; сабақтас құрмалас сөйлемдер туралы түсінік. олардың тыныс белгілері; төл сөз бен төлеу сөз, олардың тыныс белгілері;

байланыстырып сөйлеу: дұрыс құрылмаған мәтінді қайта құру; басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау; тірек сөздер бойынша әңгіме құрау;

қазақ тілінің этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру;

2) оқылым: мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру; мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру; өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; дауыстап, түсініп оқу; мәнерлеп оқу; жүгіртіп оқу; іштей оқу; энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу;

3) жазылым: ережелерді сақтап жазу; сөздерді өзгерте отырып шағын мазмұндама жазу; сурет бойынша шығарманы толықтырып жазу; тірек сөздер бойынша әңгіме құрау, жазу; саяхат кезінде көргендері, алған әсері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу; 55–60 сөзден тұратын диктант жаза білу; іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру;

4) тілдік нормаларды қолдану: қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу; сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану; қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану.

28. 9-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық білім мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым:

дыбыс және әріп: дауысты және дауыссыз дыбыстар; қатаң, ұяң дауыссыздар; дыбыс үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану; сөздегі дыбыс пен әріп саны, орнын, ретін анықтау;

буын: буын үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану;

сөз: қысқарған сөздер туралы жалпы түсінік. бұлардың емлесі; мәтіннен қысқарған сөздерді тапқызу;

сөз құрамы: сөз құрамын талдау; қосымшалардың емлесі;

сөз таптары: зат есімнің түрлері; өтілген жалғау түрлерін мәтіннен табу, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану; сын есімнің түрлері. олардың емлесі; есімдік: белгісіздік, болымсыздық, жалпылау есімдіктері; жинақтық, топтау, болжамдық, бөлшектік сан есімдер туралы түсінік беру; үстеу туралы түсінік; үстеудің мағыналық топтары: мезгіл, мекен сын (бейне), мақсат, күшейткіш, себеп-салдар үстеулері; шылау туралы түсінік, олардың мәні; мен (бен, пен) және да (де), та (те), ма (ме), ба (бе), па (пе), үшін, туралы, дейін (шейін) шылаулары; шылаулардың емлесі; одағай сөздер. олардың мағынасы мен емлесімен танысу; еліктеу сөздер туралы түсінік;

сөйлем: сөйлемнің түрлаулы, түрлаусыз мүшелері; бірыңғай мүшелі сөйлемдер құрастыру; қаратпа сөйлем, олардың тыныс белгілері; құрмалас сөйлемнің тыныс белгілері; үлгі бойынша, өз бетінше сөйлем құрау; бірыңғай мүшелердің интонациясы, тыныс белгілері; сөйлем соңынан қойылатын тыныс белгілері;

байланыстырып сөйлеу: оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу;

қазақ тілінің этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру: әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру.

2) оқылым: сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау; мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру; қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; комментарий жасау; іріктеп оқу ; талдап оқу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану;

3) жазылым: пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу; мазмұндама жаза білу; шағын шығарма жаза білу; 70–80 сөзден тұратын диктант жаза білу; өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыру;

4) тілдік нормаларды қолдану: тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу; сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

Глава 4. Система целей обучения

30. «Қазақ тілі» пәні оқу бағдарламасының мазмұны бөлім бойынша ұйымдастырылған. Бағдарламада оқу мақсаттары төрт саннан тұратын кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан сөйлеу әрекеттерінің ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.5.1.1. кодында «5» – сынып; «5.1» – дағдылар; «1» – оқу мақсатының реттік нөмірі.

31. Күтілетін нәтижелер оқу мақсаттары бойынша көрсетілген:

1) тыңдалым және айтылым:

1-кесте

Дағдылар	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Дыбыс және әріп	5.1.1.1 дауыссыз және дауысты дыбыстар 5.1.1.2 жуан, жіңішке дауысты дыбыстар 5.1.1.3 қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстар 5.1.1.4 «и» дыбысы. и-дің дауысты дыбыс екені, бірде жуан, бірде жіңішке болатыны. и-ді дауыссыз й дыбысымен салыстыру и, й әріптерінің емлесі	6.1.1.1 жуан, жіңішке дауысты дыбыстар 6.1.1.2 қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстар 6.1.1.3 «ә» дыбысы; э-е дыбыстарын салыстыру. Дыбысталу ерекшеліктерін байқау 6.1.1.4 «в» дыбысы. оның ұяң дауысты дыбыс екендігі. в-б дыбыстарын салыстыру «в» дыбысына қатысты сөздердің емлесін меңгерту 6.1.1.5 ф-п дыбыстарын салыстыру, дыбысталу ерекшеліктерін ажырату 6.1.1.6 х, һ дыбыстары. дыбысталу ерекшеліктері 6.1.1.7 «х, һ» дыбыстарын өзара және қ дыбысымен салыстыру. Өрқайсысының дыбысталу ерекшелігін ажырату 6.1.1.8 «ц» дыбысы. ц-с дыбыстарын салыстыру 6.1.1.9 «ч, щ» дыбыстары, олардың дыбысталу ерекшеліктері білу	7.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар түрлерін ажырату 7.1.1.2 дыбыстық талдау жасау 7.1.1.3 дыбыстық-әріптік талдау жасау	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден оларды ажырату 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу	9.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 9.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар. 9.1.1.3 дыбыс үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану 9.1.1.4 сөздегі дыбыс пен әріп санын, орнын, ретін анықтау	10.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 10.1.1.2 қатаң, ұяң, дауыссыздар. дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
1.2 Буын	5.1.2.1 буынның түрлері туралы түсінік алу 5.1.2.2 ашық буынның анықтамасын білу, мысал келтіру 5.1.2.3 тұйық буынның анықтамасын білу, мысалдар келтіру 5.1.2.4 бітеу буынның анықтамасын білу, мысалдар келтіру	6.1.2.1 дыбыс үндестігі туралы түсінік. дыбыстардың бір-біріне әсер етіп өзгеруін іс жүзінде байқату 6.1.2.2 буын үндестігі туралы түсінік, сөздің түбіріндегі дауысты дыбыс қосымшалардың жуан немесе жіңішке болуына ықпал ететінін түсіну	7.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу) 7.1.2.2 сөздерді буынға бөлу	8.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу) 8.1.2.2 сөздерді буынға бөлу 8.1.2.3 тасымалдау ережесін білу, тасымалданбайтын сөздерге мысал келтіру	9.1.2.1 буын үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану	10.1.2.1 буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
1.3 Сөз	5.1.3.1 сөз туралы түсінікті кеңейту. 5.1.3.2 сөздің белгілі бір заттың, құбылысты, сын-сапаның, қимылдың атауы екенін таныту 5.1.3.3 тілдік мысалдар арқылы сөздің лексикалық мағынасын білдіру 5.1.3.4 мәндес сөздер мағынасы 5.1.3.5 бір-біріне қарама-қайшы сөздер 5.1.3.6 көп мағыналы сөздер туралы түсінік. Бір сөздің бірнеше мағынада жұмсалатынын аңғарту	6.1.3.1 дара, күрделі сөз туралы түсінік 6.1.3.2 біріккен сөз анықтамасы, жиі кездесетін түрлері 6.1.3.3 кісі аттарын білдіретін біріккен сөздер және олардың емлесі 6.1.3.4 жер-су және үй жануарларының атын білдіретін біріккен сөздер, олардың емлесі	7.1.3.1 түбір сөз, қосымша, жалғау, жұрнақ 7.1.3.2 туынды сөз. туынды сөз жасайтын жұрнақтар 7.1.3.3 түбір сөз бен туынды сөзді салыстыру, олардың айырмашылығын білу 7.1.3.4 туынды, түбірлес сөздерді еске түсіріп, оларды талдай білу	8.1.3.1 қысқарған сөздер туралы жалпы түсініктер 8.1.3.2 сөз құрамының бөліктерін білу 8.1.3.3 шартты белгілерін қолданып,сөз құрамына талдау 8.1.3.4 біріккен сөздердің анықтамасы, жасалу жолын білу, мысал келтіру 8.1.3.5 қос сөздердің анықтамасы, түрлерін ажырата білу 8.1.3.6 қысқарған сөз анықтамасын, емлесін білу, мысалдар келтіру	9.1.3.1 қысқарған сөздер туралы жалпы түсінік. бұлардың емлесі 9.1.3.2 мәтіннен қысқарған сөздерді тапқызу	10.1.3.1 сөз құрамының бөліктерін білу. шартты белгілерін қолданып, сөз құрамына талдау мен жинақтау жасау
1.4 Сөз құрамы	5.1.4.1 түбір және қосымша. олардың бір-бірінен айырмашылығы 5.1.4.2 қосымшаның жұрнақ, жалғау болып екіге бөлінуі. әрқайсысының өзіндік белгілері, қызметі 5.1.4.3 сөздерді сөз құрамына байланыстыталду, түбір сөзбен туынды сөздерді мысалдар арқылы салыстыру	6.1.4.1 түбірлес сөздер туралы түсінік. анықтамасы6.1.4.2 бір түбірден тараған сөздерді таныту 6.1.4.3 қосымшалардың емлесі. Қосымша жалғанғанда түбір сөздің өзгермеуі, қосымшалардың сөздегі соңғы буынмен үндесіп жалғасуы	7.1.4.1 сөз құрамына талдау жүргізу 7.1.4.2 қосымша түрлерін білу, ажырату, дұрыс қолдануға жаттықтыру 7.1.4.3 жұрнақ және оның түрлерін ажырату 7.1.3.4 жалғау және оның түрлерін ажырату	8.1.4.1 түбірлес сөздер: әртүрлі сөз таптарына жататын түбірлес сөздер, оларды құрамы бойынша талдау 8.1.4.2 түбірдің соңғы дыбысы қатаң, ұяң немесе үнді болғанына қарай, оған жалғанатын қосымшаның бірінші дыбысының өзгеруі	9.1.4.1 сөз құрамын талдау 9.1.4.2 қосымшалардың емлесі	10.1.4.1 қысқарған сөздерді мәтіннен табу, мағынасын түсіну, іс-жүзінде пайдалану 10.1.4.2 антоним, омоним, синоним сөздерді белсенді сөздікте қолдану
1.5 Сөз таптары	5.1.5.1 сөз таптары туралы жалпы түсінік, зат есім, оның мағынасы 5.1.5.2 жалқы есім және жалпы есім 5.1.5.3 Зат есімнің жекеше, көпше түрлері, олардың анықтамасы, көптік жалғаулары 5.1.5.4 зат есімнің септелуі туралы жалпы түсінік, септік жалғауының аттары 5.1.5.5 етістік. анықтамасы, сұрақтары, дара (негізгі) және күрделі етістіктерді ажырату (тұр – тұрып қалды, кел – келіп қалды	6.1.5.1 зат есім, негізгі зат есім, оның анықтамасы 6.1.5.2 туынды зат есім, оның анықтамасы. туынды зат есімнің жасалуы, жұрнақтар 6.1.5.3 септік жалғаулардың емлесі. жалғауларды тәжірибе жүзінде (үлгі, сұрақ бойынша) меңгеру 6.1.5.4 сын есім. сын есімнің мағынасы, сұрақтары 6.1.5.5 жай шырайдың анықтамасын білу, мысал келтіру 6.1.5.6 салыстырмалы шырайдың анықтамасын білу, мысалдар келтіру. білу, мысал келтіру, емлесін білу 6.1.5.7 негізгі және туынды сын есім	7.1.5.1 зат есім, зат есімнің түрлерін білу, анықтамаларын еске түсіру 7.1.5.2 зат есімнің септелуін еске түсіру, зат есімдерді үлгіге қарап септеу 7.1.5.3 зат есімнің тәуелденуі, тәуелдік жалғаулары 7.1.5.4 сан есім, сан есімнің анықтамасы е 7.1.5.5 септік және реттік сан есімдерді ажырату, сұрақ қою (неше? нешінші?) 7.1.5.6 етістік, етістіктің анықтамасы	8.1.5.1 сан есімнің анықтамасын еске түсіру, мысал келтіру 8.1.5.2 есептік және реттік сан есімді ажырата білу 8.1.5.3 сын есімнің шырайларын білу, ажырату 8.1.5.4 жай (әдемі), салыстырмалы шырай (әдемірек) 8.1.5.5 күшейтпелі шырай, оның емлесі; 8.1.5.6 сілтеу, сұрау, өздік есімдіктер 8.1.5.7 болымды және болымсыз етістік 8.1.5.8 болымсыз етістіктің жасалуы. 8.1.5. 9 етістіктің шақтары (өткен, осы, келер), сұрақтарын білу, ажырату 8.1.5.10 етістіктің жекеше және көпше түрде жіктелу үлгісі	9.1.5.1 зат есімнің түрлері 9.1.5.2 өтілген жалғау түрлерін мәтіннен табу, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану 9.1.5.3 сын есімнің түрлері, олардың емлесі 9.1.5.4 есімдік: белгісіздік, болымсыздық, жалпылау есімдіктері 9.1.5.5 жинақтық, топтау, болжамдық, белшектік сан есімдер туралы түсінік беру 9.1.5.6 үстеу туралы түсінік 9.1.5.7 үстеудің мағыналық топтары: мезгіл, мекен сын (бейне), мақсат, күшейткіш, себеп-салдар үстеулері 9.1.5.8 шылау туралы түсінік, олардың мәні 9.1.5.9 мен (бен, пен) және да (де), та (те), ма (ме), ба (бе), па (пе), үшін, туралы, дейін (шейін) шылаулары 9.1.5.10 шылаулардың емлесі 9.1.5.11 одағай сөздер. олардың мағынасы мен емлесімен танысу 9.1.5.12 еліктеу сөздер туралы түсінік	10.1.5.1 зат есімнің сөйлемдегі қызметін білу, сөйлем мүшесіне талдау 10.1.5.2 сөзжасам дағдыларын бекіту, белсенді сөз қорында қолдану 10.1.5.3 сан есімнің емлесін, сөйлемдегі қызметін білу 10.1.5.4 сын есімнің түрлерін білу, шырайларын ажырату, іс жүзінде қолдану. 10.1.5.5 етістіктің түрлерін ажырата білу, мысалдар келтіру, іс жүзінде қолдану. 10.1.5.6 етістіктің шақтарын дұрыс қолдану, сұрақ қоя білу 10.1.5.7 есімдіктің түрлерін ажырата білу, мысалдар келтіру, талдай білу 10.1.5.8 үстеудің түрлерін ажырата білу, ауызша сөйлеу тілінде қолдану 10.1.5.9 шылауларды қатыстырып сөйлем құрау, ауызша және жазбаша түрде қолдану, емлесін білу 10.1.5.10 одағай сөзді қатыстырып сөйлемдер құрастыру, емлесін білу. 10.1.5.11 еліктеу сөздерді қатыстырып сөйлемдер құру, емлесін білу, мәтіннен табу
1.6 Сөйлем	5.1.6.1 сөйлем мүшелері: түрлаулы және түрлаусыз мүшелері, олардың байланысы 5.1.6.2 жалаң және жайылма сөйлем, анықтамасы 5.1.6.3 жалаң мен жайылма сөйлемді ажырата білу	6.1.6.1 түрлаусыз мүшелер, анықтауыш, пысықтауыш, толықтауыш 6.1.6.2 сөйлемнің дара және күрделі мүшелері. сөйлемдерді сөйлем мүшелеріне талдауға жаттықтыру 6.1.6.3 сөйлемдегі сөздердің байланысына көңіл бөлу, білу	7.1.6.1 жай сөйлем, жайылма сөйлем 7.1.6.2 сөйлемнің түрлаулы, түрлаусыз мүшелері 7.1.6.3 бірыңғай мүшелерінің интонациясы, тыныс белгілері 7.1.6.4 бірыңғай мүшелермен сөйлем құрау, талдау 7.1.6.5 жай сөйлем мен құрмалас сөйлем 7.1.6.6 оларды өзара салыстыру, ерекшеліктерін байқату, меңгерту 7.1.6.6 үлгі және сызба бойынша сөйлем құрату 7.1.6.7 қаратпа және қыстырма сөз. олардың тыныс белгілері	8.1.6.1 құрмалас сөйлемдер құрамындағы жай сөйлемдердің байланысу тәсілдерін байқату 8.1.6.2 салалас құрмалас сөйлемдер туралы түсінік 8.1.6.3 сабақтас құрмалас сөйлемдер туралы түсінік. олардың тыныс белгілері 8.1.6.4 төл сөз бен төлеу сөз, олардың тыныс белгілері	9.1.6.1 сөйлемнің түрлаулы, түрлаусыз мүшелері 9.1.6.2 бірыңғай мүшелі сөйлемдер құрастыру 9.1.6.3 қаратпа сөйлем, олардың тыныс белгілері 9.1.6.4 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілері 9.1.6.5 үлгі бойынша, өз бетінше сөйлем құрау 9.1.6.6 бірыңғай мүшелердің интонациясы, тыныс белгілері 9.1.6.7 сөйлем соңынан қойылатын тыныс белгілері	10.1.6.1 сөйлемнің түрлерін ажырату 10.1.6.2 әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу
1.7 Байланыстырып сөйлеу*	5.1.7.1 әр түрлі мәтін түрлерін аңғарту: әңгімелеу, сипаттау, талқылау 5.1.7.2 сұрақ бойынша сөйлем немесе әңгіме құрастыру 5.1.7.5 әртүрлі тақырып бойынша тірек сөздер пайдалана отырып әңгіме құру	6.1.7.1 ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру 6.1.7.2 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау 6.1.7.3 сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау	7.1.7.1 саяхат кезінде көргендері туралы әңгіме құрау 7.1.7.2 оқыған шығармалар бойынша пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білуге үйрету 7.1.7.3 диалогтік сөйлеу тілін дамыту	8.1.7.1 дұрыс құрылмаған мәтінді қайта құру 8.1.7.2 Басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау 8.1.7.3 тірек сөздер бойынша әңгіме құрау	9.1.7.1 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып ойын жеткізу	10.1.7.1 мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу
1.8 Қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	5.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау 5.3.4.2 үлкендермен сөйлесу мәдениетін білу	6. 1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау	7.3.4.1 мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау	8. 1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру	9. 1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру	10. 1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру

2) оқылым:

2-кесте

Дағдылар	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну	7.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру	9.2.1.1 мәтін бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау	10.2.1.1 сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
2.2 Мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	5.2.2.1 белгілі тақырып бойынша жүппен жұмыс тәсілі арқылы бір-біріне сұрақ қойып, жауап беру	6.2.2.1 мәтіннің мазмұны бойынша өзбетімен қарапайым және нақты сұрақ қою, сұраққа жауап беру	7.2.2.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру	9.2.2.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру	10.2.2.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру
2.3 Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажырата білу (хабарлама, жарнама, хат), мазмұнын түсіну	6.2.3.1 хабарландыру, хат, жеделхат, жарнама нұсқаулықтың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	7.2.3.1 қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	9.2.3.1 өзбетімен түрлі жанрдағы мәтіндерді ажыратып, мазмұнын түсіну	10.2.3.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
2.4 Оқылым стратегияларын қолдану	5.2.4.1 мәтінді түсініп, дұрыс оқу 5.2.4.2 сөздерді тұтас дауыстап оқу 5.2.4.3 іштей оқу	6.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 6.2.4.2 іштей оқу	7.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 7.2.4.2 мәнерлеп оқу 7.2.4.3 жүгіртіп оқу 7.2.4.4 іштей оқу	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 8.2.4.2 мәнерлеп оқу 8.2.4.3 жүгіртіп оқу 8.2.4.4 іштей оқу	9.2.4.1 жүгіртіп оқу 9.2.4.2 іріктеп оқу 9.2.4.3 рөлге бөліп оқу	10.2.4.1 комментарий жасау 10.2.4.2 іріктеп оқу 10.2.4.3 талдап оқу
2.5 Әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.2.5.1 мұғалімнің көмегімен балалар энциклопедиясынан қажетті ақпаратты ала білу	6.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу	9.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді алу	10.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану

3) жазылым:

3-кесте

Дағдылар	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Жазу дағдыларын қалыптастыру	5.3.1.1 жазу техникасын жетілдіру 5.3.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу 5.3.1.3 дыбыс пен әріпті сәйкестендіріп, сөйлем ішінде әріп таңбасын дұрыс жазу	6.3.1.1 «ә, ф, ч, щ» дыбыстарына жазылуын меңгеру 6.3.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу	7.3.1.1 сын есімді қолданып заттарға сипаттама жаза білу 7.3.1.2 қалтырылып кеткен әріптер мен сөздерді орнына қойып, сөздер мен сөйлемдерді көшіріп жазу 7.3.1.3 емле ережелерін сақтай отырып жатқа жазу	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу	9.3.1.1 шылаулар мен шылау тұлғалас қосымшалардың жазылуы. шылаулардың емлесі	10.3.1.1 пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу
3.2 Әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	5.3.2.1 ретсіз берілген сөздерден сөйлем құрау 5.3.2.2 мұғалім ұсынған жоспар бойынша мазмұндама жазу 5.3.2.3 сурет бойынша әңгіме құрастыру, жазу 5.3.2.4 40–45 сөзден тұратын диктант жаза білу	6.3.2.1 шағын мазмұндама жаза білу 6.3.2.2 сурет бойынша әңгіме жаза білу 6.3.2.3 45–50 сөзден тұратын диктант жаза білу	7.3.2.1 мазмұндама жазу барысында пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білуге үйрету 7.3.2.2 оқыған шығармалар, сурет бойынша шығарма жазу 7.3.2.3 саяхат кезінде көргендері, алған әсерлері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу 7.3.2.4 50–55 сөзден тұратын диктант жаза білу	8.3.2.1 сөздерді өзгерте отырып шағын мазмұндама жазу 8.3.2.2 сурет бойынша шығарманы толықтырып жазу 8.3.2.3 тірек сөздер бойынша әңгіме құрау, жазу 8.3.2.4 саяхат кезінде көргендері, алған әсері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу 8.3.2.5 55–60 сөзден тұратын диктант жаза білу	9.3.2.1 мазмұндама жазу 9.3.2.2 оқыған кітаптарынан білген, көрген, байқаған мағлұматтарды пайдалана отырып творчестволық шығарма жазу 9.3.2.3 60–65 сөзден тұратын диктант жаза білу	10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70–80 сөзден тұратын диктант жаза білу
3.3 Іскерлік хат жазу	5.3.3.1 туыстарына, достарына хат жазу, конверттке мекен-жайын дұрыс жазу 5.3.3.2 іс-қағаздар үлгілерімен (өтініш, өмірбаяны) таныстыру	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініш

	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	6.1.7.1 ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 6.2.4.2 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	6.3.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	6.3.2.1 шағын мазмұндама жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруды білу
Мен өскен кезімде кім болғым келеді	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	6.4.1.1 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	6.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	6.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану
3-тоқсан			
Ұлттық және отбасылық құндылықтар	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	6.1.1.5 ф-п дыбыстарын салыстыру, дыбысталу ерекшеліктерін ажырату 6.1.1.6 х, h дыбыстары, дыбысталу ерекшеліктері 6.1.1.7 «х, h» дыбыстарын өзара және қ дыбысымен салыстыру. Әрқайсысының дыбысталу ерекшелігін ажырату
		1.2 буын	6.1.2.2 буын үндестігі туралы түсінік, сөздің түбіріндегі дауысты дыбыс қосымшалардың жуан немесе жіңішке болуына ықпал ететінін түсіну
		1.3 сөз	6.1.3.3 кісі аттарын білдіретін біріккен сөздер және олардың емлесі
		1.4 сөз құрамы	6.1.4.3 қосымшалардың емлесі. Қосымша жалғанғанда түбір сөздің өзгермеуі, қосымшалардың сөздегі соңғы буынмен үндесіп жалғасуы
		1.5 сөз таптары	6.1.5.4 сын есім. сын есімнің мағынасы, сұрақтары 6.1.5.5 жай шырайдың анықтамасын білу, мысал келтіру
		1.6 сөйлем	6.1.6.3 сөйлемдегі сөздердің байланысына көңіл бөлу, білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	6.1.7.2 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау 6.1.7.3 сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	6.1.7.1 ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 6.2.4.2 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	6.3.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	6.3.2.3 45–50 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруды білу
	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	6.4.1.1 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	6.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	6.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану
Біз спортты таңдаймыз	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	6.4.1.1 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	6.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	6.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану
4-тоқсан			
Мерекелер (Достық мерекесі. Жеңіс күні)	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	6.1.1.8 «ц» дыбысы. ц-с дыбыстарын салыстыру 6.1.1.9 «ч, щ» дыбыстары, олардың дыбысталу ерекшеліктері білу
		1.2 буын	6.1.2.2 буын үндестігі туралы түсінік, сөздің түбіріндегі дауысты дыбыс қосымшалардың жуан немесе жіңішке болуына ықпал ететінін түсіну
		1.3 сөз	6.1.3.4 жер-су және үй жануарларының атын білдіретін біріккен сөздер, олардың емлесін меңгеру
		1.4 сөз құрамы;	6.1.4.3 қосымшалардың емлесі. Қосымша жалғанғанда түбір сөздің өзгермеуі, қосымшалардың сөздегі соңғы буынмен үндесіп жалғасуы туралы білу
		1.5сөз таптары;	6.1.5.6 салыстырмалы шырайдың анықтамасын білу, мысалдар келтіру. білу, мысал келтіру, емлесін білу 6.1.5.7 негізгі және туынды сын есімдерді білу
		1.6 сөйлем	6.1.6.3 сөйлемдегі сөздердің байланысына көңіл бөлу, білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	6.1.7.2 басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау 6.1.7.3 сурет бойынша әңгімені жалғастырып, аяқтау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	6.1.7.1 ретсіз берілген сөздерден мәтінді ретімен қайта құру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	6.1.8.1 мектепте, сыныпта, асханада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	6.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 6.2.4.2 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	6.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	6.3.1.2 оқулықтағы жазба жұмыстарын орындай білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	6.3.2.2 сурет бойынша әңгіме жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	6.3.3.1 іс-қағаздарды (хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат) жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруды білу
	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	6.4.1.1 түбір сөздегі дауысты және дауыссыз сөздердің жазылуын тексере білу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	6.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	6.4.3.1 сөйлем түрлерін айтылу мақсатына қарай ажырату және сәйкес тыныс белгілерін қолдану

3) 7-сынып:
3-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Менің туған өлкем	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	7.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар түрлерін ажырату
		1.2 буын	7.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу)
		1.3 сөз	7.1.3.1 түбір сөз, қосымша, жалғау, жұрнақ туралы түсінігі болу
		1.4 сөз құрамы	7.1.4.1 сөз құрамына талдау жүргізу
		1.5 сөз таптары	7.1.5.1 зат есім, зат есімнің түрлерін білу, анықтамаларын еске түсіру 7.1.5.2 зат есімнің септелуін еске түсіру, зат есімдерді үлгіге қарап септеу
		1.6 сөйлем	7.1.6.1 жай сөйлем, жайылма сөйлем туралы түсіну 7.1.6.2 сөйлемнің түрлаулы, түрлаусыз мүшелерін білу
		1.7 байланыстырып сөйлеу	7.1.7.1 саяхат кезінде көргендері туралы әңгіме құрау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.3.4.1 мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	7.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтай білу
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	7.2.2.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыра білу
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.3.1 қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажыратуды білу
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.4.3 жүгіртіп оқу 7.2.4.4 іштей оқу
Денсаулық – зор байлық		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	7.3.1.2 қалтырылып кеткен әріптер мен сөздерді орнына қойып, сөздер мен сөйлемдерді көшіріп жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	7.3.2.1 мазмұндама жазу барысында пікір айту, дәлелдей, қорытынды жасай білу
		3.3 іскерлік хат жазу	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету
	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	7.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	7.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	7.4.3.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану
2-тоқсан			
Табиғат құбылыстары	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	7.1.1.2 дыбыстық талдау жасау
		1.2 буын	7.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу)
		1.3 сөз	7.1.3.2 туынды сөз, туынды сөз жасайтын жұрнақтарын білу
		1.4 сөз құрамы;	7.1.4.2 қосымша түрлерін білу, ажырату, дұрыс қолдану
		1.5 сөз таптары;	7.1.5.3 зат есімнің тәуелденуі, тәуелдік жалғаулары 7.1.5.4 сан есім, сан есімнің анықтамасы
		1.6 сөйлем	7.1.6.3 бірыңғай мүшелерінің интонациясы, тыныс белгілері 7.1.6.4 бірыңғай мүшелермен сөйлем құрай білу,талдау
		1.7 байланыстырып сөйлеу	7.1.7.1 саяхат кезінде көргендері туралы әңгіме құрай білу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.3.4.1 мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	7.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтай білу
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	7.2.2.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыра білу
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.3.1 қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажыратуды білу
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.4.2 мәнерлеп оқу 7.2.4.3 жүгіртіп оқу 7.2.4.4 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	7.3.1.1 сын есімді қолданып заттарға сипаттама жаза білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	7.3.2.2 оқыған шығармалар, сурет бойынша шығарма жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету
Өнер	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	7.4.1.1. қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	7.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	7.4.3.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану
3-тоқсан			
Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	7.1.1.3 дыбыстық-әріптік талдау жасау
		1.2 буын	7.1.2.2 сөздерді буынға бөлу
		1.3 сөз	7.1.3.3 түбір сөз бен туынды сөзді салыстыру, олардың айырмашылығын білу
		1.4 сөз құрамы	7.1.4.3 жұрнақ және оның түрлерін ажырату
		1.5 сөз таптары	7.1.5.5 септік және реттік сан есімдерді ажырату, сұрақ қою (неше? нешінші?)
		1.6 сөйлем	7.1.6.5 жай сөйлем мен құрмалас сөйлем туралы білу 7.1.6.6 оларды өзара салыстыру, ерекшеліктерін байқау, меңгеру
		1.7 байланыстырып сөйлеу	7.1.7.2 оқыған шығармалар бойынша пікір айтуға машықтандырып, дәлелдей, қорытынды жасай білу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	7.3.4.1 мектепте, сыныпта, асханада, көлікте, аулада өзін ұстау ережелерін білу, орындау
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	7.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтай білу
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	7.2.2.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыруды білу
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	7.2.3.1 қолхат, өтініш, сауалнаманың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажыратуды білу
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	7.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 7.2.4.2 мәнерлеп оқу 7.2.4.3 жүгіртіп оқу 7.2.4.4 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен энциклопедия, сөздіктерден қажетті ақпараттарды алу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	7.3.1.1. сын есімді қолданып заттарға сипаттама жаза білу 7.3.1.3 емле ережелерін сақтай отырып жатқа жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	7.3.2.4 50–55 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	7.3.3.1 іс-қағаздарды: қолхат, өтініш, сауалнама, өмірбаян толтыруға үйрету
Саяхат және туризм	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	7.4.1.1. қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	7.4.2.1 екпіннің түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	7.4.3.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану

4) 8-сынып:
4-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Менің туған өлкем	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден оларды ажырату 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу
		1.2 буын	8.1.2.1 буынның түрлерін ажырата білу (ашық, тұйық, бітеу).
		1.3 сөз	8.1.3.1 қысқарған сөздер туралы жалпы түсініктері болу
		1.4 сөз құрамы	8.1.4.1 түбірлес сөздер: әртүрлі сөз таптарына жататын түбірлес сөздер, олардың құрамы бойынша талдау
		1.5 сөз таптары	8.1.5.1 сан есімнің анықтамасын еске түсіру, мысал келтіру
		1.6 сөйлем	8.1.6.1 құрмалас сөйлемдер құрамындағы жай сөйлемдердің байланысу тәсілдерін байқау
		1.7 байланыстырып сөйлеу	8.1.7.1 дұрыс құрылмаған мәтінді қайта құру
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8. 1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу
Денсаулық – зор байлық		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	8.3.2.1 сөздерді өзгерте отырып шағын мазмұндама жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру
	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	8.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	8.4.3.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану
2-тоқсан			
Табиғат құбылыстары	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден оларды ажырату 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу
		1.2 буын	8.1.2.2 сөздерді буынға бөлу
		1.3 сөз	8.1.3.2 сөз құрамының бөліктерін білу 8.1.3.3 шартты белгілерін қолданып,сөз құрамына талдау
		1.4 сөз құрамы	8.1.4.1 түбірлес сөздер: әртүрлі сөз таптарына жататын түбірлес сөздер, олардың құрамы бойынша талдау
		1.5 сөз таптары;	8.1.5.2 есептік және реттік сан есімді ажырата білу 8.1.5.3 сын есімнің шырайларын білу, ажырату
		1.6 сөйлем	8.1.6.2 салалас құрмалас сөйлемдер туралы түсінігінің болуы
		1.7 байланыстырып сөйлеу	8.1.7.2 Басталған әңгімені жалғастырып, аяқтау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8. 1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 8.2.4.2 мәнерлеп оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	8.3.2.2 сурет бойынша шығарманы толықтырып жазу
		3.3 іскерлік хат жазу	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру
Өнер	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	8.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	8.4.3.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану
3-тоқсан			
Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден оларды ажырату 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу
		1.2 буын	8.1.2.2 сөздерді буынға бөлу 8.1.2.3 тасымалдау ережесін білу,тасымалданбайтын сөздерге мысал келтіру
		1.3 сөз	8.1.3.4 біріккен сөздердің анықтамасы, жасалу жолын білу, мысал келт 8.1.3.5 қос сөздердің анықтамасы, түрлерін ажырата білу
		1.4 сөз құрамы	8.1.4.2 түбірдің соңғы дыбысы қатаң, ұяң немесе үнді болғанына қарай, оған жалғанатын қосымшаның бірінші дыбысының өзгеруі
		1.5 сөз таптары	8.1.5.4 жай (әдемі), салыстырмалы шырай (әдемірек) 8.1.5.5 күшейтпелі шырай, оның емлесі 8.1.5.6 сілтеу, сұрау, өздік есімдіктер
		1.6 сөйлем	8.1.6.3 сабақтас құрмалас сөйлемдер туралы түсінік. олардың тыныс белгілері
		1.7 байланыстырып сөйлеу	8.1.7.3 тірек сөздер бойынша әңгіме құрау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру.	8. 1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 8.2.4.2 мәнерлеп оқу 8.2.4.3 жүгіртіп оқу 8.2.4.4 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	8.3.2.4 саяхат кезінде көргендері, алған әсері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу 8.3.2.5 55–60 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру
Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	8.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	8.4.3.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану
4-тоқсан			
Мамандықтар әлемі	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	8.1.1.1 дауысты дыбыстардың түрлерін білу, сөзден оларды ажырату 8.1.1.2 дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажырата білу 8.1.1.3 сөздерге дыбыстық талдау жасай білу
		1.2 буын	8.1.2.2 сөздерді буынға бөлу 8.1.2.3 тасымалдау ережесін білу,тасымалданбайтын сөздерге мысал келтіру
		1.3 сөз	8.1.3.6 қысқарған сөз анықтамасын, емлесін білу, мысалдар келтіру
		1.4 сөз құрамы	8.1.4.2 түбірдің соңғы дыбысы қатаң, ұяң немесе үнді болғанына қарай, оған жалғанатын қосымшаның бірінші дыбысының өзгеруі
		1.5 сөз таптары	8.1.5.7 болымды және болымсыз етістік 8.1.5.8 болымсыз етістіктің жасалуы. 8.1.5.9 етістіктің шақтары (өткен, осы, келер), сұрақтарын білу, ажырату 8.1.5.10 етістіктің жекеше және көпше түрде жіктелу үлгісі
		1.6 сөйлем	8.1.6.4 төл сөз бен төлеу сөз, олардың тыныс белгілері
		1.7 байланыстырып сөйлеу	8.1.7.3 тірек сөздер бойынша әңгіме құрау
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	8. 1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	8.2.1.1 мәтіннен негізгі, қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	8.2.2.1 мәтіннен негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.3.1 өмірбаян, жеделхат, сенімхат, арыздың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	8.2.4.1 дауыстап, түсініп оқу 8.2.4.2 мәнерлеп оқу 8.2.4.3 жүгіртіп оқу 8.2.4.4 іштей оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	8.2.5.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	8.3.1.1 ережелерді сақтап жазу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	8.3.2.4 саяхат кезінде көргендері, алған әсері, іс-әрекеттері жайында шығарма жазу 8.3.2.5 55–60 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	8.3.3.1 іс-қағаздарды: хабарландыру, жұмысқа алу өтініші, жеделхат, өмірбаян, қолхат, сенімхат жазуға, түбіртек (суға, телефонға, газға) толтыруға жаттықтыру
Саяхат және туризм	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	8.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	8.4.3.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану

5) 9-сынып:
5-кесте

Лексикалық тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаты
1-тоқсан			
Ғылыми жаңалықтар мен технологиялар	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	9.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 9.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар.
		1.2 буын	9.1.2.1 буын үндестігі туралы ұғымды қалыптастыру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	9.1.3.1 қысқарған сөздер туралы жалпы түсінік, бұлардың емлесі
		1.4 сөз құрамы	9.1.4.1 сөз құрамын талдау
		1.5 сөз таптары	9.1.5.1 зат есімнің түрлерін білу 9.1.5.2 өтілген жалғау түрлерін мәтіннен табу, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.6 сөйлем	9.1.6.1 сөйлемнің түрлаулы, түрлаусыз мүшелерін ажырату 9.1.6.2 бірыңғай мүш

	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	10.2.1.1 сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	10.2.2.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.3.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.4.1 комментарий жасау 10.2.4.2 іріктеп оқу 10.2.4.3 талдап оқу
Қазақстандағы көрікті жерлер		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	10.3.1.1 пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70–80 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	10.3.3.1 өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыруды білу
	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	10.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	10.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
2-тоқсан			
Тарихи тұлғалар	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	10.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 10.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар. дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.2 буын	10.1.2.1 буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	10.1.3.1 сөз құрамының бөліктерін білу. шартты белгілерін қолданып, сөз құрамына талдау мен жинақтау жасау
		1.4 сөз құрамы	10.1.4.1 қысқарған сөздерді мәтіннен табу, мағынасын түсіну, іс-жүзінде пайдалану
		1.5 сөз таптар	10.1.5.3 сан есімнің емлесін, сөйлемдегі қызметін білу 10.1.5.4 сын есімнің түрлерін білу, шырайларын ажырату, іс жүзінде қолдану
		1.6 сөйлем	10.1.6.1 сөйлемнің түрлерін ажырату 10.1.6.2 әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу
		1.7 байланысты-рып сөйлеу	10.1.7.1мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	10.2.1.1 сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	10.2.2.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.3.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.4.1 комментарий жасау 10.2.4.2 іріктеп оқу 10.2.4.3 талдап оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	10.3.1.1 пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70–80 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	10.3.3.1 өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыруды білу
Құндылықтар: сүйіспеншілік пен достық	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	10.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	10.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
3-тоқсан			
Ғарыш әлемі	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	10.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 10.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар. дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.2 буын	10.1.2.1 буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	10.1.3.1 сөз құрамының бөліктерін білу. шартты белгілерін қолданып, сөз құрамына талдау мен жинақтау жасау
		1.4 сөз құрамы	10.1.4.1 қысқарған сөздерді мәтіннен табу, мағынасын түсіну, іс-жүзінде пайдалану 10.1.4.2 антоним, омоним, синоним сөздерді белсенді сөздікте қолдану
		1.5 сөз таптары	10.1.5.5 етістіктің түрлерін ажырата білу, мысалдар келтіру, іс жүзінде қолдану 10.1.5.6 етістіктің шақтарын дұрыс қолдану, сұрақ қоя білу 10.1.5.7 есімдіктің түрлерін ажырата білу, мысалдар келтіру, талдай білу 10.1.5.8 үстеудің түрлерін ажырата білу, ауызша сөйлеу тілінде қолдану
		1.6 сөйлем	10.1.6.1 сөйлемнің түрлерін ажырату 10.1.6.2 әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу
		1.7 байланысты-рып сөйлеу	10.1.7.1 мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. оқылым	2. 1 ақпаратты түсіну	10.2.1.1 сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	10.2.2.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.3.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.4.1 комментарий жасау 10.2.4.2 іріктеп оқу 10.2.4.3 талдап оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	10.3.1.1 пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70–80 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	10.3.3.1 өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыруды білу
Кәсіп пен еңбек	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	10.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	10.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
4-тоқсан			
Ойын-сауық және спорт	1. тыңдалым және айтылым	1.1 дыбыс және әріп	10.1.1.1 дауысты және дауыссыз дыбыстар 10.1.1.2 қатаң, ұяң дауыссыздар. дыбыс, үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.2 буын	10.1.2.1 буын үндестігі туралы білімдерін жетілдіру, іс жүзінде байқатып, сөйлеу тәжірибелерінде дұрыс пайдалану
		1.3 сөз	10.1.3.1 сөз құрамының бөліктерін білу. шартты белгілерін қолданып, сөз құрамына талдау мен жинақтау жасау
		1.4 сөз құрамы	10.1.4.2 антоним, омоним, синоним сөздерді белсенді сөздікте қолдану
		1.5 сөз таптары	10.1.5.9 шылауларды қатыстырып сөйлем құрау, ауызша және жазба-ша түрде қолдану, емлесін білу 10.1.5.10 одағай сөзді қатыстырып сөйлемдер құрастыру, емлесін білу. 10.1.5.11 еліктеу сөздерді қатыстырып сөйлемдер құру, емлесін білу, мәтіннен табу
		1.6 сөйлем	10.1.6.1 сөйлемнің түрлерін ажырату 10.1.6.2 әртүрлі сөйлем құрастыру, сөйлем мүшелеріне талдау, тыныс белгілерін дұрыс қоя білу
		1.7 байланысты-рып сөйлеу	10.1.7.1 мәтіндегі кейіпкерлер, олардың іс-әрекеті, себеп-салдар бойынша (неге осылай болды?) сұрақтарға жауап беру, ойын жеткізу
		1.8 қазақ тілі этикасын сақтап, сөйлеу мәдениетін меңгеру	10.1.8.1 әртүрлі жағдайларда өздерін дұрыс ұстап, сыпайы қатынас жасау дағдысын меңгеру
	2. оқылым	2.1 ақпаратты түсіну	10.2.1.1 сурет бойынша берілген ақпаратты интерпретациялау
		2.2 мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	10.2.2.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру
		2.3 мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	10.2.3.1 қазақша ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		2.4 оқылым стратегияларын қолдану	10.2.4.1 комментарий жасау 10.2.4.2 іріктеп оқу 10.2.4.3 талдап оқу
		2.5 әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	10.2.5.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану
	3. жазылым	3.1 жазу дағдыларын қалыптастыру	10.3.1.1 пунктуациялық, орфографиялық нормаға сәйкес дұрыс жаза білу
		3.2 әртүрлі жазба жұмыстарын ұсыну	10.3.2.1 мазмұндама жаза білу 10.3.2.2 шағын шығарма жаза білу 10.3.2.3 70–80 сөзден тұратын диктант жаза білу
		3.3 іскерлік хат жазу	10.3.3.1 өмірбаян, қолхат, өтініш, арыз, құттықтау, түбіртек толтыруды білу
Мәдени құндылықтар	4. тілдік нормаларды қолдану	4.1 орфографиялық нормаларды сақтау	10.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
		4.2 орфоэпиялық нормаларды сақтау	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
		4.3 пунктуациялық нормаларды сақтау	10.4.3.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану

Приложение 73
к приказу Министра образования
и науки Республики Казахстан
от 20 сентября 2018 года № 469

Приложение 513
к приказу Министра образования
и науки Республики Казахстан
от 3 апреля 2013 года № 115

Типовая учебная программа по учебному предмету «Русский язык» для обучающихся с легкой умственной отсталостью 5–10 классов по обновленному содержанию (с русским языком обучения)

Глава 1. Общие положения

1. Типовая учебная программа по учебному предмету «Русский язык» для обучающихся с легкой умственной отсталостью 5–10 классов по обновленному содержанию (далее – Программа) разработана в соответствии с подпунктом 6) статьи 5 Закона Республики Казахстан от 27 июля 2007 года «Об образовании».

2. Цель учебного предмета – расширение речевой базы обучающихся, восполнение пробелов речевого развития; практическое овладение грамматическим и орфографическим материалом; формирование речи как средства общения, как способа коррекции познавательной деятельности и облегчения их адаптации после окончания школы.

3. Основные задачи:

1) дать обучающимся законченный круг знаний по грамматике;

2) способствовать компенсации недостатков познавательной деятельности обучающихся, формировать у них положительные эмоционально-волевые и личностные качества;

3) развивать речь обучающихся;

4) обогащать словарный запас и расширять круг используемых грамматических средств;

5) отвечать на вопросы, вести диалог:

6) выработать у них орфографические умения и навыки;

7) научить пользоваться связной устной и письменной речью;

8) научить обучающихся правильно и осмысленно читать доступный их пониманию текст;

9) выработать прочные навыки грамотного письма на основе усвоения звукового состава языка, элементарных сведений по грамматике и правописанию;

10) учить последовательно и правильно излагать свои мысли в устной и письменной форме;

11) развивать интерес к учебным занятиям, умение взаимодействовать со сверстниками и взрослыми.

Глава 2. Педагогические подходы к организации учебного процесса

4. Педагогические подходы к организации учебного процесса основаны на принципах специальной педагогики, реализация которых направлена на удовлетворение особых образовательных потребностей обучающихся с легкой умственной отсталостью:

1) принцип адаптивности системы образования к уровню и особенностям развития и подготовки обучающихся с легкой умственной отсталостью;

2) коррекционно-развивающая направленность обучения учащихся с легкой умственной отсталостью обеспечивается специальными методами и приемами учебной деятельности с учетом их особых образовательных потребностей и возможностей;

3) социально-адаптирующая направленность обучения предполагает преодоление или уменьшение социальной дезадаптации личности. Предусматривается специальная работа по освоению обучающимися необходимых для участия в социальной жизни норм поведения, жизненных навыков;

4) деятельностный подход в образовании основывается на теоретических положениях психологической науки, раскрывающих основные закономерности и структуру образования с учетом специфики развития личности обучающегося с умственной отсталостью. И строится на признании того, что развитие личности обучающихся с легкой умственной отсталостью определяется характером организации доступной им деятельности (предметно-практической и учебной);

5) практическая направленность обучения предполагает установление тесных связей между изучаемым материалом и практической деятельностью обучающихся, формирование знаний и умений, имеющих первостепенное значение для решения практико-ориентированных задач;

6) дифференцированный и индивидуальный подход к обучающимся с легкой умственной отсталостью предполагает учет их особых образовательных потребностей, которые проявляются в неоднородности возможностей освоения содержания Программы, наличием у них вариативных типологических особенностей, которые проявляются при усвоении учебного материала и влияют на качество получаемых знаний, умений и навыков. Образовательный процесс для обучающихся с интеллектуальной недостаточностью осуществляется на основе 4 типологических групп (по В. В. Воронковой): для каждой типологической группы обучающихся педагог подбирает соответствующее их возможностям содержание учебного материала, с учетом доступной сложности и объема; варьируются темп учебной работы, степень самостоятельности обучающихся, методы и приемы обучения. Деление обучающихся на группы условно и подвижно. Дифференцированный подход дополняется индивидуализацией обучения;

7) необходимость специального педагогического руководства учебной и практической деятельностью обусловлена низкой познавательной активностью и слабостью аналитической и обобщающей функций мышления умственно отсталых обучающихся. Учитель организует и направляет учебно-познавательную деятельность обучающихся в соответствии с их индивидуальными образовательными возможностями.

5. Нормы оценки результатов усвоения учебного материала обучающихся с легкой умственной отсталостью основаны на целеполагании, и направлены на осуществление единых подходов при организации проверки и оценки учебных достижений обучающихся.

6. Оценивание достижений обучающихся с легкой умственной отсталостью осуществляется только средствами внутренней оценки. Результаты освоения Программы оцениваются в ходе образовательного процесса непосредственно учителем на занятиях. Педагог систематически осуществляет контролирующие оценочные действия.

7. Оценка результативности обучения обучающихся с легкой умственной отсталостью реализуется в виде текущего (поурочного) и итогового контроля.

8. Текущий контроль производится с помощью наблюдения за деятельностью обучающихся на уроке, анализа практических и самостоятельных работ, коллективных видов деятельности. Поурочный контроль проводится с целью корректировки содержания и методов обучения, используемых педагогом для обеспечения качества учебного процесса. Такой контроль носит также стимулирующий и воспитательный характер в отношении обучающихся.

9. Периодический контроль проводится после изучения программной темы, раздела. Его результаты отражаются в картах достижений обучающихся по темам курса. Результаты изучения учебного материала в рамках определенной темы, у обучающихся разных типологических групп будут неодинаковы. Обучающиеся 1 типологической группы (по В. В. Воронковой) демонстрируют овладение учебным материалом на уровне применения знаний. Обучающиеся 2 типологической группы – проявят понимание основного содержания темы. Обучающиеся 3 типологической группы усваивают материал на уровне узнавания, и будут нуждаться в помощи учителя при актуализации своих знаний. Обучающиеся 4 типологической группы обучаются по индивидуальной программе в рамках которой осуществляется оценка их достижений.

10. Итоговый контроль проводится в конце полугодия, года. Педагогом обязательно проводится мониторинг развития и успешности каждого обучающегося класса. Результаты мониторинга фиксируется в сводных картах достижений обучающихся.

11. Информация, получаемая педагогом с помощью процедур оценивания, позволяет вовремя и адекватно реагировать на трудности, возникающие в процессе овладения навыками и умениями. Педагог обоснованно определяет содержание и способы индивидуальной помощи обучающимся.

12. Упражнения в связной письменной речи и делового письма даются в процессе изучения всего программного материала по учебному предмету.

13. Обучение носит коррекционную и практическую направленность, что определяется содержанием и структурой учебного предмета. Коррекционная направленность программного материала в первую очередь проявляется в области речевого развития детей.

14. Реализуя право каждого умственно отсталого обучающегося развиваться и усваивать учебный материал в индивидуальном темпе и объеме учитель самостоятельно определяет количество времени, необходимое для изучения каждой темы, раздела.

15. Для организации учебно-воспитательного процесса урок обеспечивается соответствующим наглядным и дидактическим материалом.

16. Мебель в классе легко передвигается для проведения различных форм (индивидуальная, парная, групповая) и видов работы. Необходимо предусмотреть место для книжных полок, стендов для выставки работ обучающихся и наглядных пособий.

Глава 3. Организация содержания учебного предмета «Русский язык»

17. Объем учебной нагрузки по предмету «Русский язык» составляет:

1) в 5-м классе – 4 часа в неделю 136 часов в учебном году;

2) в 6-м классе – 3 часа в неделю 102 часа в учебном году;

3) в 7-м классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

4) в 8-м классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

5) в 9-м классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

6) в 10-м классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

18. В 5–10 классах изучается элементарный курс практической грамматики. Основу курса русского языка в специальной школе для обучающихся с легкой умственной отсталостью составляют практические упражнения по грамматике и правописанию. Изучаются те разделы грамматики, которые практически необходимы для развития речи и повышения орфографической грамотности обучающихся.

19. Учебный курс имеет концентрическое строение, что позволяет возвращаться к изученному материалу, восполнять пробелы, повторять, углублять и систематизировать знания обучающихся;

20. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

1) раздел «Слушание и говорение»;

2) раздел «Чтение»;

3) раздел «Письмо»;

4) раздел «Соблюдение речевых норм».

21. Раздел «Слушание и говорение» включает следующие подразделы:

1) понимание содержания текста;

2) пересказ;

3) ответы на вопросы.

22. Раздел «Чтение» включает следующие подразделы:

1) понимание информации;

2) определение жанров текстов;

3) использование разных видов чтения.

23. Раздел «Письмо» включает следующие подразделы:

1) составление плана;

2) изложение содержания прослушанного, прочитанного материала;

3) написание текстов с использованием различных форм представления;

4) создание текстов разных типов и стилей.

24. Раздел «Соблюдение речевых норм» включает следующие подразделы:

1) соблюдение орфографических норм;

2) соблюдение лексических норм;

3) соблюдение пунктуационных норм.

25. Базовое содержание учебного предмета «Русский язык» для 5 класса:

1) слушание и говорение: понимание содержания текста; пересказ содержания произведения или отрывка по плану, предложенному учителем; ответы на вопрос, с использованием слов вопроса; участие в диалоге-расспросе, с изменением позиции «говорящий» на «слушающий»;

2) чтение: понимание основной информации текстов, определение темы; различение жанра и его признаков (рассказ, сказка, стихотворение, басня); ознакомительный вид чтения, чтение «про себя»;

3) письмо: деление текста на законченные по смыслу части по данным заглавиям; составление плана с помощью педагога; основное содержание текста; представление информации в виде рисунков; создание текстов – повествование и описание;

4) соблюдение речевых норм: составление предложения по схеме на заданную учителем тему; выделение предложения из речи и текста; написание предложение с заглавной буквы, ставить в конце предложения точку. составление предложения с употреблением вопросов падежей; восстановление нарушенного порядка слов в предложении; знание алфавита, умение правильно расположить слова в алфавитном порядке; нахождение нужных слов в словаре; самостоятельное деление слова на слоги; называть гласных, образующие слог; самостоятельно анализировать слова по звуковому составу; определение количество звуков и букв в слове; соблюдение правил переноса; правильное написание слов с буквами «Е, Ё, Ю, Я» в начале слова и после гласных; различение ударных и безударных гласных; твердых и мягких согласных; правильное написание слов с «ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ»; различение звонких и глухих согласных; правильное написание звонких и глухих согласных на конце и в середине слова; различение слов, обозначающие предметы, действия, признаки; различение их по вопросам; умение согласовывать эти слова со словами в предложении; различение их по вопросам; различение основных категории слов (название предмета, действия, признака); умение находить имена собственные в тексте; написание собственных имен с большой буквы; правильное написание своего имени и фамилии; умение находить предлоги тексте; правильное написание предлогов; правильное написание словарных слов; различение предложений по цели высказывания (по знакам в конце предложения); правильно ставить знаки в конце предложения (точку, восклицательный знак, вопросительный знак); выделение в предложении слов, обозначающих о ком, или о чем говорится в тексте, что говорится; нахождение подлежащего, сказуемого, второстепенных членов; подчеркивание подлежащего одной чертой, сказуемого – двумя чертами, второстепенных членов – волнистой чертой; умение распространять предложения второстепенными членами.

26. Базовое содержание учебного предмета «Русский язык» для 6 класса:

1) слушание и говорение: понимание содержания текста; пересказ содержания произведения или отрывка по плану, предложенному учителем; ответы на вопрос, с использованием слов вопроса; участие в диалоге-расспросе, с изменением позиции «говорящий» на «слушающий»;

2) чтение: понимание основной информации текстов, определение темы; различение жанра и его признаков (рассказ, сказка, стихотворение, басня); использование ознакомительного вида чтения и чтение «про себя»;

3) письмо: деление текста на законченные по смыслу части по данным заглавиям; составление плана с помощью педагога; изложение основного содержания текста; представление информации в виде рисунков; создание текстов – повествование и описание;

4) соблюдение речевых норм:

составление предложения по схеме на заданную учителем тему; выделение предложения из речи и текста; написание предложение с заглавной буквы, ставить в конце предложения точку. составление предложения с употреблением вопросов падежей; восстановление нарушенного порядка слов в предложении; знание алфавита, умение правильно расположить слова в алфавитном порядке;

нахождение нужных слов в словаре; самостоятельное деление слова на слоги; называть гласных, образующие слог; самостоятельно анализировать слова по звуковому составу; определение количество звуков и букв в слове; соблюдение правил переноса; правильное написание слов с буквами Е, Ё, Ю, Я в начале слова и после гласных; различение ударных и безударных гласных; твердых и мягких согласных; правильное написание слов с ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ;

различение звонких и глухих согласных; правильное написание звонких и глухих согласных на конце и в середине слова; различение слов, обозначающие предметы, действия, признаки; различение их по вопросам; умение согласовывать эти слова со словами в предложении; различение их по вопросам; различение основные категории слов (название предмета, действия, признака); умение находить имена собственные в тексте; написание собственных имен с большой буквы; правильное написание своего имени и фамилии; умение находить предлоги тексте; правильное написание предлогов; правильное написание словарных слов; различение предложений по цели высказывания (по знакам в конце предложения);

правильно ставить знаки в конце предложения (точку, восклицательный знак, вопросительный знак); имена существительное; изменение имен существительных по числам, родам, падежам; нахождение в тексте имен существительных; одушевленные и неодушевленные имена существительные; собственные и нарицательные имена существительные; правописание собственных имен существительных; изменение существительных по падежам; три склонения имен существительных; правописание существительных с основой на шипящую;

образование существительных единственного и множественного числа, правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения.

27. Базовое содержание учебного предмета «Русский язык» для 7 класса:

1) слушание и говорение: понимание содержания текста; понимание главной и второстепенной информации; пересказывание содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; краткие и полные ответы на вопрос; участие в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме;

2) чтение: понимание основной информации текстов, извлечение главной и второстепенной информации; различение жанра и его признаков (рассказ, повесть, пьеса-сказка); использование видов чтения: ознакомительное, комментированное;

3) письмо: составление простого плана под руководством учителя с использованием слов самого текста; составление простого и сложного плана; и подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица; представление информации в виде различных схем, таблиц, диаграмм; создание текстов – описаний с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения; исправление орфографических ошибок с помощью словаря;

4) соблюдение речевых норм: правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения; нахождение в ряду нескольких слов родственные слова по двум признакам; подбор родственных слов; выделение корня в словах; разбор слов по составу; различение приставки и предлога; различение категорий слов по вопросам и их значению; различение частей речи; изменение имен существительных по числам, родам, падежам; нахождение в тексте имен существительных; одушевленные и неодушевленные имена существительные; собственные и нарицательные имена существительные; правописание собственных имен существительных; изменение существительных по падежам; три склонения имен существительных; правописание существительных с основой на шипящую; образование существительных единственного и множественного числа; имя прилагательное; различение рода, числа и падежа имени прилагательного по роду, числу и падежу имени существительного; согласование имен прилагательных с именами существительными в роде, числе и падеже.

28. Базовое содержание учебного предмета «Русский язык» для 8 класса:

1) слушание и говорение: понимание содержания текста; понимание главной и второстепенной информации; пересказывание содержание произведения или отрывка по коллективно составленному плану; краткие и полные ответы на вопрос; участие в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме;

2) чтение: понимание основной информации текстов, извлечение главной и второстепенной информации; различение жанра и его признаков (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, рассказ); использование видов чтения: ознакомительное, комментированное, выборочное;

3) письмо: составление простого плана; подробное, краткое, выборочное изложение содержание текстов; предоставление информации текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм; создание текстов – описания с элементами рассуждения, повествования с элементами описания;

4) соблюдение речевых норм:

подбор однокоренных слов, относящиеся к различным частям речи, разбор их по составу; правильное написание звонкие и глухие согласных, ударных и безударных гласных в корнях слов; самостоятельное объяснение правила их написания; правописание приставок;

правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения; самостоятельное выделение приставки, корня, суффикса, окончания в слове; образование новых слов;

пользование орфографическим словарем; нахождение имен существительных в тексте; с помощью учителя по схеме делать разбор имени существительного; изменение существительных по падежам во множественном числе; нахождение имен прилагательных в текстах, правильное использование их в речи; нахождение местоимений в тексте; замена имен существительных местоимением; правильное употребление местоимений в речи; определение числа и лица местоимений; склонение местоимений; использование местоимений в различных падежах в устной и письменной речи; различение глаголов в тексте; роль глагола в предложении; времена глаголов; правописание частицы «не» с глаголами; изменение глаголов по числам и лицам; различение времен глагола; правописание глаголов на «_ся (сь)».

29. Базовое содержание учебного предмета «Русский язык» для 9 класса:

1) слушание и говорение: понимание прочитанного; различение открытой и скрытой (подтекста) информации; пересказывание (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая свое мнение о героях и событиях; использование развернутого ответа на вопрос; участие в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения;

2) чтение: понимание открытой и скрытой (подтекст) информации текстов, соотнося заключенную в тексте информацию с информацией других источников, личным опытом; различение жанра и его признаков (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, рассказ); использование разных видов чтения, в том числе поисковое;

3) письмо: составление плана самостоятельно: составление разных видов плана; изложение содержания текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала; представление информации в виде презентаций; создание текстов – описаний с элементами рассуждения, повествования с элементами рассуждения;

4) соблюдение речевых норм: правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения; правильно писать сложные слова; самостоятельный морфологический разбор имени существительного; несклоняемые имена существительные; использование их речи; самостоятельный морфологический разбор имени прилагательного; согласование прилагательных с существительными; правописание прилагательных на «-ий, -ья, ье, ьи»; самостоятельный морфологический разбор местоимения; правильное употребление личных местоимений 3 лица единственного числа в устной и письменной речи; самостоятельный морфологический разбор глагола; спряжение глагола; определение спряжения глагола по личным окончаниям; неопределенная форма глагола; имя числительное как часть речи; правописание имен числительных.

30. Базовое содержание учебного предмета «Русский язык» для 10 класса:

1) слушание и говорение: понимание прочитанного; выражение своего отношения к услышанному или прочитанному; пересказывание содержания произведения или отрывка, выражая свое мнение о героях и событиях; умение ответить на проблемный вопрос, используя цитаты; участие в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения;

2) чтение: понимание открытой и скрытой (подтекст) информации текстов, соотнося заключенную в тексте информацию с информацией других источников, личным опытом; различение жанра и его признаков (трагедия, комедия, поэма); использование разных видов чтения, в том числе поисковое;

3) письмо: составление сложного плана; составление разных видов плана; изложение содержания текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного материала; представление информации в виде презентаций; создание текстов – описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения;

4) соблюдение речевых норм: правильное написание гласных и согласных в корне слова, а также окончаний в разных частях речи; использование слов с прямым и переносным значением, синонимов, антонимов; правильное написание предложений: первая буква пишется с большой буквы, в конце предложения ставится точка; использование знаков препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, при однородных членах, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения; самостоятельно разобрать слово по составу; правильное написание слов с ударными и безударными гласными, звонкими и глухими согласными в корне слов; объяснение их правописания; образование слов с приставками на З и С; объяснение правописания приставок на З и С; употребление сложносокращенных слов в речи; образование сложносокращенных слов; замена словосочетания сложносокращенным словом; самостоятельное проведение морфологического разбора имени существительного; правильное употребление несклоняемых фамилий в письмах, телеграммах и деловых бумагах; самостоятельный морфологический разбор имени прилагательного; изменение прилагательных по числам и падежам, согласование их с существительными в роде, числе и падеже; замена существительные личными местоимениями; склонение личных местоимений и использование их в устной и письменной речи; самостоятельный разбор глагола как части речи; знание глаголов повелительной формы; правильное употребление их в речи; порядковые и количественные числительные; правильное их написание; нахождение наречий в тексте; роль наречий в предложении; различение наречий; правописание наречий; самостоятельное определение частей речи.

Глава 4. Система целей обучения

31. Цели обучения в Программе представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел Программы, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в кодировке 6.2.1.1: «6» – класс, «2.1» – подраздел, «1» – нумерация учебной цели.

32. Система целей обучения:

1) раздел «Слушание и говорение»:

таблица 1

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Понимание содержания текста	5.1.1.1 понимать, о чем говорится в тексте	6.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном	7.1.1.1 иметь общее представление о прочитанном; 7.1.1.2 понимать главную и второстепенную информацию	8.1.1.1 иметь общее представление о пр